

Verksamhetsberättelse

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien

2004

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIENS
TIDSKRIFT

Nummer
Årgång

1 • 2005
144

Ansvarig utgivare Bruno Nilsson, sekreterare och VD, KSLA
Redaktör/grafisk form Kerstin Hideborn Alm, KSLA
Tryckeri Eskilstuna Offset AB
Tryckår/månad 2005/06
Upplaga 600 ex.
ISSN 0023-5350
ISBN 91-85205-10-9

Vissa nummer av Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens Tidskrift (KSLAT) utkommer enbart i digital form. Samtliga nummer finns tillgängliga som nedladdningsbara filer på akademiens hemsida www.ksla.se

Verksamhetsberättelse 2004

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien

Innehåll

Akademiens uppgift och arbete.....	6
Konferenser, seminarier och workshops	8
Sammankomster	13
Högtidssammanskomsten	17
Projekt	19
Övriga aktiviteter	21
Avgivna remisser	23
Anslag, stipendier och belöningar.....	24
Kommittéer.....	27
Nya ledamöter	32
Avlidna ledamöter.....	37
Enheten för de areella näringarnas historia.....	38
Publicerings- och informationsverksamheten	40
Enaförsholm och Barksätter.....	42
Styrande organ och personal.....	44
Ekonomi och förvaltning	46

Akademiens uppgift och arbete

Akademikollegiet beslutade hösten 2004 om en Verksamhetsplan 2005–2008. Utgångspunkten för denna var akademiens första Verksamhetsplan 2001–2004 samt aktuella förändringar och utvecklingstendenser. I den nya verksamhetsplanen fastställs de kännetecken som ska karaktärisera all – såväl ledamöters som anställdas – verksamhet inom akademien. I detta stycke är verksamhetsplanen närmast en kod för akademiens uppträdande för att stärka sitt oberoende, sin opartiskhet och sin allsidighet.

Akademiens förnämsta organisatoriska styrka ligger kanske i det faktum att den är fri och obunden från alla privata och offentliga intressen. Tillsammans med kompetens och allsidighet har detta gett akademien legitimitet i stora delar av samhället. Det är av största betydelse att värna och utveckla denna legitimitet. Därför preciseras kännetecken och arbetssätt, som ska prägla all verksamhet inom akademien. För en organisation som vill verka brett i samhället är kommunikation ett oundgängligt verktyg. Verksamhetsplanen ger riktlinjer för denna kommunikation.

Under verksamhetsåret har ett antal projekt pågått där akademien tjänar som en länk mellan forskning/praktik och beslutfattande/politik. Här ska några sådana exempel redovisas. Rapporten ”Forskning för grön framtid” samlade ett tjugotal organisationer, myndigheter och ideella organisationer inom den gröna sektorn, som med akademien som plattform, lämnade en rapport till regeringen i slutet av 2003. Sektorns nästan avgörande betydelse för svensk ekonomi nu och i framtiden tydliggjordes. Sektorn är basen för en tredjedel av industriproduktionen i landet, den drar in 140 exportmiljarder och ger sysselsättning åt

en halv miljon människor, varav flertalet på landsbygden även bland dem som är anställda i industriledet. Ingen annan sektor i näringslivet kommer ens i närheten av dessa siffror. Världsledande FoU och innovationssystem är oundgängliga för att ständigt utveckla denna för Sverige så viktiga sektor. Därför anser vi på goda grunder att de offentliga FoU-resurserna måste ökas.

Ett annat exempel är att akademien vill bidra till brobyggande mellan forskning och beslutfattande även utanför landets gränser. Projektet ”Lessons Learnt on Sustainable Forest Management in Africa” är ett gemensamt projekt mellan KSLA, the African Academy of Science i Nairobi och Food and Agriculture Organization (FAO). Det är finansierat av Sida och UD.

Situationen för Afrikas skogar är prekär. Avskogning fortgår okontrollerat och det är många faktorer som samverkar för att försvåra en långsiktig skötsel och nyskapande av skogsresurser. Det saknas en systematisk analys av vad erfarenheterna hittills lärt oss och vad som kan och bör göras. Utifrån vilka speciella kombinationer av ekonomiska, sociala, politiska, ekologiska och andra förhållanden går det, respektive går det inte, att bedriva uthålligt skogsbruk i Afrika? Projektet har hittills identifierat en lång lista på erfarenheter i ett flertal nyckelfrågor.

Därtill har vägen framåt i dessa nyckelfrågor formulerats och analyserats i två arbetsmöten, ett i Kenya och ett i Sverige, med viktiga företrädare för afrikanskt skogsbruk i syfte att nå en samsyn och förankra de viktigaste slutsatserna. En sådan viktig slutsats är att det i internationella sammanhang behövs en samordnad afrikansk röst, något som det aktuella

projektet starkt bidragit till. Denna slutsats kommer bland andra att ligga till grund för den fortsatta internationella processen mellan länderna i Afrika och FN-systemet.

Ett tredje exempel är Träakademien, som är ett samarbetsprojekt mellan KSLA och Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA), som båda konstaterat att utvecklingen inom det trämekaniska området i konkurrentländerna är mycket progressiv, medan den i Sverige står tämligen stilla. Förutom av de båda akademierna finansieras det fortsatta arbetet av Kempestiftelsen samt Skogsägarna och Skogsindustrierna. Syftet är att inspirera och stimulera utvecklingen samt initiera forskningsprojekt rörande den svenska trämekaniska industrin. Denna industri har många av de goda svaren på aktuella frågor om klimat och miljö, och behöver inte gå till angrepp mot andra konstruktionsmaterial.

Träakademien har initierat forskning om förutsättningarna för den trämekaniska industrin samt fört samtal med ett stort antal ledande företrädare för branschen. Detta kommer att fortsätta kommande år. En all-daglig aktivitet kan det tyckas, men i dagens tidsmässigt hårt ansträngda industri kan just detta visa sig vara nyckeln till framgång - att få igång en dialog inom branschen.

Ett fjärde exempel står att finna i livsmedelssektorn som berör alla människor. Den livsmedelsframsyn, Mat för Livet - 2025, som KSLA startade för drygt ett år sedan och som ska slutredovisas i april 2005 syftar till att utarbeta visioner och framtidsbilder på tjugo års sikt.

I detta projekt har man frångått den gängse framsynsmetodiken med etablerade experter i panelerna. Istället har en forskarpanel med unga forskare - antagligen några av branschens "stakeholders" om tjugo år - engagerats, vilket gör att hållbar livsmedelsförsörjning blir belyst ur en lång rad perspektiv. Men de får inte stå oemotsagda. I en serie mö-

ten ska forskarpanelens synnerligen kreativa, ibland till och med futuristiska framtidsbilder konfronteras med etablerade företrädare för beslutsfattare inom jordbruk och förädlingsindustri, konsumentorganisationer, forskning och myndigheter, vilka också hjälper till att finslipa forskarpanelens framtidsbilder.

Om projektet kan avslutas i samma goda form som det är nu, kommer resultatet av denna framsynsstudie att bli en utmärkt plattform för kommunikation mellan forskning, industri och stat. Huvudfinansier är forskningsrådet Formas. Därtill har akademien samt Stiftelsen Lantbruksforskning och Livsmedelsföretagen bidragit.

Konferenser, seminarier och workshops

Akademiens mötesverksamhet med konferenser, seminarier och workshops är ett viktigt medel för att föra ut kunskap från akademien. Genom att samla till överläggning kring viktiga problem ges möjligheter till initiativ till åtgärder eller verksamheter, som stimulerar till utveckling. Följande aktiviteter ägde rum under 2004:

Hur löser vi kompetensförsörjningen för skogsbrukets huvudprocesser?

20 januari

Dagens och framtidens skogstjänstemän har en yrkesroll som ser annorlunda ut jämfört med för tio år sedan. Kund- och marknadsorientering, outsourcing, flödesorientering och strukturrationalisering har bidragit till detta.

Behovet av att utveckla skogsbrukets huvudprocess – produktion och råvaruförsörjning – liksom behovet av att attrahera ungdomar är idag stort. KSLAs kommitté för skoglig teknik och logistik konstaterar att ingen av de tre inriktningar som för närvarande ingår i jägmästarprogrammet möter behoven i moderna, flödesinriktade fältorganisationer.

För att få underlag för en översyn av utbildningen anordnade KSLA och Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) en workshop. Skogsfakulteten vid SLU fick i uppdrag att tillsammans med KSLA och representanter från näringen arbeta fram ett förslag till ett nytt utbildningsprogram.

The Russian forest sector - today and tomorrow

26 januari

Ny lagstiftning och nytänkande krävs för att utveckla den ryska skogsnäringen till den viktiga ekonomiska motor som den har förutsättningar att vara, konstaterades på denna konferens.

Regionala intressen står mot centrala in-

tressen och korruptionen är ett av hindren. Ett annat hot mot både miljö och ekonomi är den stora andelen illegal avverkning. Av Rysslands enorma skogstillgångar beräknas bara cirka 60 procent vara ekonomiskt tillgängliga inom de närmaste tio till tjugo åren.

Aktuella trämekaniska initiativ

11 februari

Den trämekaniska industrin har många av de ”goda svaren” på aktuella frågor kring klimat och miljö. KSLA och IVA satsar på trämekanisk utveckling, bland annat genom projektet Träakademien. Svensk trämekanisk industri måste bli aktivare inom byggområdet. Vi behöver fler europeiska träprogram och en konsolidering av branschorganisationerna.

Ytterligare ett mål är att etablera samarbete med arkitekter, byggmaterialföretag och andra grupper som styr byggandet i Europa. Sverige bör satsa mer på förädling, på samma sätt som massaindustrin tidigare satsade på att själva göra papperet.

Jordbruksfrågorna kan få det kärvt i det nya EU

26 februari

Det finns risk för att problem uppstår de kommande åren, men fram till EU-utvidgningen den 1 maj har gången varit krattad. Så kan man sammanfatta konferensen ”Svenskt jordbruk i EU-25 – östutvidgningens betydelse för jordbruks- och livsmedelsnäringen i Sverige”.

Problemen kommer inte i den svenska livsmedelsproduktionen i första hand, snarare i arbetet inom EU i form av häftiga diskussioner och risker för tvärstopp. Flera av de nya medlemmarna är missnöjda med de villkor man fick acceptera för medlemskap. Det råder osäkerhet om vilken väg de nya staterna kommer att gå i fråga om livsmedelspolitik.

Konferensen redovisas i Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens Tidskrift (KSLAT) nr 15/2004 som finns tillgänglig på KSLAs hemsida www.ksla.se.

Fisk som miljöindikator

5 mars

Fisk är en utmärkt miljöindikator och kan vara grunden för bra arbetsmetoder när det gäller att genomdriva EUs vattendirektiv WFD (Water Framework Directive). Men tidplanen är redan försenad, delvis på grund av att kostnaderna får en del länder att tveka om hur man ska sätta gränser för bra vattenmiljö.

För att bidra till att arbetet får tillräcklig fart arrangerade KSLA ett seminarium med europeiska forskare inom bland annat fiskbiologi, miljöanalys och biologisk statistik. Vattendirektivet beskriver bakgrunden och ger riktlinjer för hur vattnen inom EU ska nå hög ekologisk status senast år 2015.

Seminarieret redovisas i KSLAT nr 16/2004 på KSLAs hemsida.

Seminarieret gav positiva svar vad gäller möjligheterna att använda fisk i samband med miljöbedömningar.

Lantbrukets tillförsel av kväve och fosfor till vattenmiljön

30-31 mars

Syftet med detta seminarium var att sammanfatta och sprida den senaste kunskapen om vattenvård i lantbruket. EUs marina strategi ska vara klar i maj 2005. Det övergripande målet är brett: den marina strategin ska bland annat främja en hållbar utveckling av de marina ekosystemen och platser som är värdefulla för den biologiska mångfalden.

Det finns många olika förslag på mål och åtgärder, varav de om farliga ämnen och eutrofiering är särskilt intressanta från ett jordbruksperspektiv. Sverige föreslås delas in i fem vattendistrikt: Bottenviken, Bottenhavet, norra och södra Östersjön samt Västerhavet. Ramdirektivet skulle ha börjat gälla i december 2003, men få länder har kommit så långt.

Seminarieret redovisas i KSLAT nr 26/2004 på KSLAs hemsida.

Synpunkter på en framtida skogspolitik i EU

29 april

Arbete pågår med att revidera EUs skogsstrategi, där nästan alla medlemsstater diskuterar en samordning av skogsfrågorna. Hittills har Sverige och de flesta aktörer inom svenskt skogsbruk intagit en reserverad eller avvissande inställning till att EU även ska ha en skogspolitisk roll. Under senare år har Sverige i stort sett varit ensamt om denna inställning.

Mot bakgrund av att nya initiativ är på väg kan fortsatt negativ hållning till frågor som rör skogspolitik på EU-nivå inte längre förväntas leda till några fördelar för Sverige och svenskt skogsbruk.

På denna konferens betonades att svenskt skogsbruk nu har viljan att utveckla vägledande visioner för Sveriges fortsatta arbete med dessa frågor inom EU.

Utveckling och förnyelse i äppelodlingen 27 september

Utvecklingen i äppelbranschen diskuterades på denna konferens i Kivik. Antalet sorter måste kanske minskas beroende på den hårda konkurrensen utifrån. Svenska äpplen säljs mest för direkt konsumtion, inte till industrin för att göra must eller mos.

Ett problem är att äppelodling är en ekonomiskt mager bransch. Kunderna tittar mycket på priset, odlarna vill att de ska se på kvaliteten. Men det är svårt för konsumenterna att lära sig känna igen äppelsmaker när olika äpplesorter kanske bara finns ute i butikerna under ett par veckor. Äppelsorten Ingrid Marie, som säljs under en längre period, har vi lärt oss att känna igen.

Risken för hjärt- och kärlsjukdomar, högt blodtryck, astma och stroke minskar om man äter mycket frukt och grönt.

Politik eller marknadslösning – målkonflikter om skogsråvaror 30 september

Efterfrågan på skogsbränsle ökar och det kommer att driva upp priset på all skogsråvara, även timmer och massaved. Naturgas var en annan fråga som väckte debatt på denna konferens.

Ett utbyggt nät för naturgas i södra och mellersta Sverige skulle troligen minska intresset för biobränslen. Dagens energiskatter på kol och olja kan driva upp efterfrågan på skogsbränsle. Därför kan priset komma att stiga på alla skogsråvaror eftersom de är utbytbara. På kort sikt kan prisökningarna bli kraftiga, det kan handla om prishöjningar på 20 procent på sågtimret. Värmeverken är inte intresserade av massaved så länge det finns gott om billig grot, dvs toppar och grenar, ute på hyggena.

Vår nya viltfauna 5-6 oktober

Om bara några årtionden kan Sveriges fauna ha förvandlats radikalt. Vildsvinsstammen

har ökat dramatiskt och det finns en stor fast vargstam i Svealand. Älgstammen är avsevärt mindre idag. Lodjuret har etablerat en fast stam i Götaland. Antalet rådjur har minskat dramatiskt och det finns gott om hare och skogsfågel, vilket beror på att lodjuren pressar ner rävstammen. Tvättbjörn finns i hela Sverige. Många av betesmarkernas fåglar har åter blivit vanliga. Växthuseffekten märks allt mer i landskapet. Det blir mer lövträd och mindre gran i våra skogar. De klassiska strandängarna är på väg att dränkas av det stigande havsvattnet och kalvfjällen blir allt mindre kala.

Aspekter på dricksvatten – från butelj eller kran?

13 oktober

Sedan 1990 har konsumtionen av vatten på flaska mer än fördubblats. Samtidigt sprids föreställningen att det är nyttigt och viktigt att dricka vatten - mycket och ofta. Vattenflaskan har blivit en modeaccessoar konstaterades vid detta seminarium.

I Sverige finns inga hälsomässiga skäl att välja buteljvatten framför kranvatten. De flesta kan lita på sin naturliga törstkänsla för att få i sig den vätska som behövs. Att det är bra att dricka mycket vatten för att "motionera njurarna" är helt fel.

Att transportera vatten hem till konsumenten i ett fast ledningsnät är miljömässigt optimalt. Att transportera det i flaskor är motsatsen.

Blåmusslan en effektiv och god kvävefälla i havet

27 oktober

Blåmusslor minskar övergödningen i haven och ger arbetstillfällen i kustbygderna. Detta konstaterades vid denna konferens om storskalig musselodling i ett kretsloppsperspektiv. Musslorna kan ge näring till ekologiska gårdar och foder till ekologiska värphöns.

Och så smakar de så gott när de ångkokats i lite vitt vin med vitlök.

Trots blåmusslans positiva egenskaper och många fördelar ur miljösynpunkt producerar svenska odlare idag mindre musslor än för femton år sedan. Spridningen av toxiska alger ökade under 1980-talet, vilket ledde till minskad försäljning och därmed ekonomiska bekymmer för odlarna. Handeln med utsläppsätter gör det möjligt att skapa ett system där musselodlare får betalt också för den ekosystemtjänst som de utför.

Är äganderätten under avveckling?

2 november

Den svenska grundlagen om äganderätt är en juridisk katastrof! Det uttalandet gjordes vid denna konferens som belyste äganderättens betydelse för den gröna sektorn.

En annan omdiskuterad fråga var om inte ersättningen till markägaren borde vara högre när det är kommersiella företag som driver igenom en expropriation för till exempel en mobilmast eller en gasledning. Ersättningsnivån bör höjas till en nivå som närmar sig ett sannolikt pris vid en frivillig överenskommelse, var en slutsats. Jämförelser kan göras med den nya minerallagen, som inte tar ställning till vem som äger mineral nere i marken. Den slår ändå fast att markägaren har rätt till 1,5 promille av den upptagna mineralens värde.

Såga, koka, elda – hur använder vi skogsråvaran bäst?

9 november

I samarbete med IVA och Kungl. Vetenskapsakademien (KVA) arrangerade KSLA den 9 november ett seminarium i syfte att redovisa en helhetssyn på hur skogstillgångarna bäst kan användas. Beträffande Skogsstyrelsens bedömning att vi närmar oss ”taket” för ett uthålligt skogsbruk hävdades från både forskarhåll och industrin, att vi har gott om skog

och att den räcker till allas behov – både för allmänhet, politiker och skogsindustri och att det på sikt är möjligt att öka avverkningarna med cirka 10-15 miljoner kubikmeter per år genom intensivare skötsel.

I dag finns en potential att använda en del av den svenska skogen som skogsbränsle. En ökad bibränsleanvändning kommer dock förmodligen att leda till ökade priser på skogsråvaran. Utan att kunna svara på frågan menade man från ekonomhåll att den mest intressanta frågan är hur vi ur ett samhälls-ekonomiskt perspektiv bäst använder våra skogsresurser för att samhällsnyttan ska bli så stor som möjligt och då även innefatta sådana nyttigheter som naturvård och rekreation.

Raps – ny energi i jordbruket

18 november

Raps ger jorden en vitamininjektion som ofta undervärderas. Efterföljande grödor växer bättre, en fördel som är större än de flesta räknar med i dag. Samtidigt är en ökad odling av raps just nu en huvudväg för att nå EUs mål kring förnyelsebar energi. Raps är också råvaran för världens kanske bästa vegetabiliska matolja. Detta var några av slutsatserna vid denna konferens om oljeväxter.

Marknader för ökad odling är livsmedel, foder och energiprodukter. Den starkast växande är energimarknaden. Raps är i dag råvaran för den kanske mest mogna tekniken att klara målen för förnyelsebara drivmedel för fordon.

Nya och allvarliga smittsamma sjukdomar – vad händer i framtiden?

18 november

De senaste åren har flera nya och allvarliga sjukdomar dykt upp globalt och åstadkommit svarta rubriker och utbredd panik. Namn som HIV/AIDS, SARS, fågelinfluensa och Ebolavirus är bara en del av de skrämmande nya sjukdomar vi fått lära oss att leva med.

Denna konferens belyste de faktorer som ligger bakom denna utveckling, hur vår beredskap ser ut och vad vi kan förvänta oss i framtiden. Det är flera faktorer som samverkar - en del av dessa faktorer förekommer normalt och slumpmässigt i naturen, nya patogena mikroorganismer uppstår, miljö och ekologi förändras och det sker förändringar i det genetiska materialet. Konferensen redovisas i KSLAT nr 25/2004 på KSLAs hemsida.

Vattenbruk 2025

22 november

Sveriges roll är idag marginell men den kan öka betydligt, konstaterades på detta seminarium.

Vattenbruk, det vill säga odling av framförallt fisk och skaldjur, väntas bli allt viktigare för världens livsmedelsförsörjning. Havens resurser är begränsade, medan efterfrågan, särskilt på uppskattade matfiskar, ökar. Östersjön är ett område som passar bra för odling av till exempel torsk och regnbåge. En samförvaltning av fiske och vattenbruk i Östersjön skulle kunna medföra en väsentligt ökad hållbar total produktion av matfisk, utan nettobelastning på ekosystemet.

Hemifrånflyttarnas matval

24 november

De flesta känner till att det är viktigt att äta regelbundet och nyttigt. Men när man flyttar hemifrån för att studera eller arbeta och för första gången själv ska ta ansvar för sina måltider är det lätt att maten kommer i andra hand. Denna konferens handlade om ungas matvanor ur många olika perspektiv: vilken mat de äter, vilka livsmedel de handlar, hur de påverkas av hälsotrender och hur de ska få studielånet eller lönen att räcka till för kunna köpa och laga god, varierad och nyttig mat. Eftersom många ungdomar bestämmer vad de ska ha till middag först vid köptillfäl-

let är det viktigt med saklig information och inspiration i våra butiker.

Vallfröproduktion – till vems nytta?

7 december

Det finns en framtid för svensk vallfröodling. Med branschgemensamma krafter kan hela produktionskedjan från förädlare till mjölk- och köttproducent generera rätt sortmaterial på ett effektivt sätt, även efter införandet av den nya jordbruksreformen. Men det krävs lyhördhet och satsning på forskning och utveckling för att nå dit. Det visade detta seminarium, vars syfte var att belysa svensk vallfröodling ur olika vinklar. Seminariet var ett samarrangemang med Svenska Vallföreningen, Sveriges Frö- och oljeväxtodlarförening och SLU.

Biotechnology – benefits, risks, food and the environment

14 december

I detta seminarium behandlades skillnaderna mellan USAs och Europas syn på bioteknikens risker. Från amerikansk sida målades upp en positiv och ljus bild över möjligheter att lösa en del av världens försörjningsproblem av livsmedel, samtidigt som man menade att de ekologiska och medicinska riskerna övervärderas i Europa. Från svensk sida poängterades att biotekniken innebär många och viktiga möjligheter, men att ta i anspråk dessa möjligheter inte kan ses isolerat. Man måste värdera, inte bara de ekologiska och medicinska eventuella riskerna, utan hur hela systemet med livsmedelsframställning påverkas liksom människans farhågor och osäkerhet inför den nya tekniken.

Sammankomster

Från vildsvin till robot och andra heta frågor

12 februari

Under rubriken ”Från vildsvin till robot och andra heta frågor” gav företrädare för tre av akademiens kommittéer en inblick i det pågående arbetet. Kommittén för viltförvaltning satte fokus på vår idag snabbaste växande viltstam, vildsvinen. Kommittén redogjorde för deras biologi, populationstillväxt och de problem som är förknippade med en ny viltart, hur den ska förvaltas, bristen på jakttradition, risken för skador på växande gröda med mera.

Från Kommittén för skoglig teknik och logistik beskrevs skogsbrukets tekniska utveckling. Kommittén har bidragit till att skapa medvind för den skogstekniska forskningen bland annat genom att få till stånd två temasatsningar på SkogForsk - delautomation och effektivare råvaruförsörjning. Därutöver har kommittén fått gehör för sina synpunkter beträffande teknikinnehållet i samband med utformningen av den nya jägmästarutbildningen.

Kommittén för klimatet och skogen redovisade hur klimatet förändrats i ett långt tidsperspektiv. Olika scenarier visades över vilka konsekvenser detta kan medföra i framtiden beroende på hur temperaturen fortsatt utvecklas till följd av utsläppen av växthusgaser.

För mycket och för litet – barn och lantbruk i Sverige och i världen

11 mars

För att komma tillrätta med samhällets utveckling och barnarbete är det viktigt att jordbruket utvecklas, att produktiviteten ökar. En majoritet av världens fattiga bor på landsbyg-

Att barn förr användes i arbete inom jordbruk i Sverige var ett nödvändigt kompletterande arbete till de vuxnas arbete för att klara försörjningen. Skolgången anpassades så att arbetssysslorna hemma på gården också skulle kunna skötas.

den. Väldigt litet har gjorts för att koordinera produktion, skolmöjligheter och livskvalitet för barn i u-länder. Om jordbruket utvecklas kan bonden låta sina barn gå i skolan.

Därför måste utvecklingsarbete innebära att det småskaliga jordbruket i u-länder får en del av teknisk utveckling, förbättrade grödor och odlingsmetoder. Då kan människor finansiera bättre kosthållning, hälso- och sjukvård med mera. Och barnen kan få leka och lära istället för att tvingas till hårt arbete. Sammankomsten redovisas i KSLAT nr 22/2004 på KSLAs hemsida.

Ska vi ha någon livsmedelsproduktion i Sverige i framtiden?

15 april

Alla var eniga om att det finns en framtid för svenskt jordbruk och livsmedelsindustrin. Men hur den framtiden ser ut fanns det delade meningar om. Regeringen menar att det är konsumenterna som styr utvecklingen. De svenska bönderna måste växa i rollen som småföretagare och entreprenörer. Svenska bönder har samma konkurrensvillkor som EUs bönder för sina verksamheter.

Från näringen konstaterades att efterfrågan ökar i Sverige men den inhemska produktionen minskar, något som förundrar många. Det är svårt att få betalt för det som produceras. Det politiker ofta betonar som mervärdet kring svenskproducerade livsmedel, till exempel minskande mängder bekämpningsmedel och ingen användning av antibiotika, är det svårt att få betalt för. Sammankomsten redovisas i KSLAT nr 19/2004 tillgänglig i tryckt form och på KSLAs hemsida.

Akademiens vårexkursion

10 juni

Kristianstads Vattenrike är ett av våra bästa exempel på hur natur- och produktionsintressen kan samverka mot gemensamma mål. Vattenriket omfattar Helgeåns avrinningsområde i Kristianstads kommun och de kustnära delarna av Hanöbukten. Här finns ett levande kulturlandskap med vida strandängar samt rester av vandrande åkerbruk och utmarksbete. Det har konstaterats minst 33 olika sötvattenslekande fiskarter under de senaste tjugo åren, och 260 fågelarter har observerats i våtmarksområdet. Även florán är rik. En av rariteterna är gullstånds, som Linné hittade för första gången i Sverige just vid Helge å. Här finns också ett av norra Europas största grundvattenmagasin.

Området omfattar cirka 100 000 hektar och är en biosfärkandidat. Biosfärområden är modellområden som samordnas av FN-organet UNESCO. I biosfärområden ska man bland annat utveckla forskning – monitoring, bevarande av biologisk mångfald och lokal hållbar utveckling. Grunden är lokal samverkan.

Med denna exkursion fick akademien en bild av hur lokala aktörer inom lantbruk, myndigheter, ideella organisationer med flera samarbetar för att bevara och utveckla de lokala värdena. Det blev också klart hur Vattenriket hade utvecklats i samverkan och

hur samarbetet mellan natur-, kultur- och produktionsintressen går till, samt projektets ekonomi och framtidsvisioner.

Mat för Livet 2025

9 september

Projektet ”Mat för Livet 2025” svarade för innehållet i denna sammankomst. Femton unga forskares framtidsbilder mötte och bemöttes av beslutsfattare inom näringsliv, konsumentorganisationer och myndigheter. De unga forskarna har skapat framtidsbilder för en hållbar svensk livsmedelsförsörjning i ett tjugoårsperspektiv. Fokus lades på fyra unga forskares framtidsbilder om framtidens livsmedelsförsörjning.

Ett antal frågor förväntades genom den efterföljande paneldebatten få sina svar:

- * Primärproducentperspektiv: Var produceras livsmedel? Lokalproduktion eller fjärrbeställning? Vad smakar landskapet? Galopphästar, golf eller potatis?
- * Handel: Handelns roll i framtiden?
- * Livsmedelsindustri: Hur värdefull är livsmedelsproduktionen i Sverige i framtiden? Kan mängden livsmedel ökas utan att råvaruproduktionen ökar?
- * Enskild konsument: Livsmedel för överlevnad, ett bekvämt liv, identitet, förebyggande medicin eller livsfarlig tröst? Påverkar fortfarande det vi äter vår hälsa om tjugo år? Billig mat eller omsorg om djuren och primärproducenten – en klassfråga?
- * Samhället 1: Kan vi samtidigt förvalta naturvärden, minska miljöbelastningen, använda mindre fossila bränslen, höja livsmedelskvaliteten och förbättra producenternas livsvillkor?

* Samhället 2: Hur pass beroende är våra framtida kostvanor gentemot morgondagens stora frågor: energi, vattenförsörjning, konflikter, Asiens tillväxt?

Sammankomsten redovisas i KSLAT nr 27/2004 på KSLAs hemsida.

Så blev MTR!

Hur blir det med lönsamhet och konkurrenskraft i det svenska jordbruket?

14 oktober

Halvtidsöversynen av EUs gemensamma jordbrukspolitik, Mid Term Review (MTR), kommer att stöpa om och förändra den svenska jordbruksnäringen. Lönsamheten pressas men skickliga företagare blir kvar på banan även efter reformens stålbad. MTR hotar dock det öppna landskapet om det blir ont om mular som kan beta det. När halvtidsöversynen sjösätts i Sverige den 1 januari 2005 ersätts flera ekonomiska ersättningar med ett enda gårdsstöd. Det frikopplas till stor del från produktion vilket får till följd att varje verksamhet ska bära sina egna kostnader. Konsekvenserna av detta diskuterades vid denna sammankomst med rubriken ”Så blev MTR! Hur blir det med lönsamhet och konkurrenskraft i det svenska jordbruket?” Sammankomsten redovisas i KSLAT nr 24/2004 på KSLAs hemsida.

Mer intelligens i pappers- och träfiberprodukter

11 november

Ett flingpaket med lampor som blinkar när en kund går förbi. Eller logotyper som dansar. Kanske ett talande paket som berättar varför du ska välja just den frukostflingan. Ja, allt det här är möjligt inom en snar framtid. Vid Linköpings universitet sker en världsunik forskning där elektronik trycks direkt på papper. Det framkom vid denna sammankomst där temat var ”Mer intelligens i pappers- och träfiberprodukter”.

Sammankomsten var en teknisk framtidsspaning med den svenska skogen som bas. Förutom det elektroniska papperet beskrevs nya kompositmaterial i gränslandet mellan plast och trä. Engineered Wood Products är ett begrepp som kommer allt mer. I dag går det till exempel att formspruta starka spånskivor med hjälp av en blandning av fiber och plast. Snart kanske vi utnyttjar vedens mikrofiberer direkt – de är nästan lika starka som stål! Det kommer inte att behövas mer skogsråvara trodde de medverkande experterna. Kanske snarare tvärtom: den tekniska utvecklingen på förädlingsidan handlar delvis om att hushålla bättre med råvaran – och delvis om att tillverka slutprodukter av hög kvalitet av träd med sämre kvalitet!

Tål jordbruket en helhetsgranskning?

9 december

Jordbruk kommer att vara en viktig näringsgren i Sverige också framtiden. Jordbruk kommer att behövas för att upprätthålla en viss basförsörjning, för regional utveckling, hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden och allmän förståelse för hur vi bör nyttja våra naturresurser. Det kommer samtidigt att krävas ett jordbruk i gradvis förändring inom ramen för en genomtänkt politik för landsbygdens utveckling. Detta betonades vid denna sammankomst.

För många u-länder är jordbruk en viktig utgångspunkt för välfärdsökning. För de allra fattigaste, MUL (Minst Utvecklade Länder), utgör jordbruket själva grunden för att komma bort från dagens fattigdom. MUL behöver därför få möjlighet att utveckla sitt jordbruk så att det kommer bort från dagens dominerande självhushållningsjordbruk till ett jordbruk som kan sälja på lokala marknader, förse städer med livsmedel, handla med angränsande länder, inom den egna regionen samt slutligen konkurrera på världsmarknaden. Redan idag finns produkter, såsom socker,

som många u-länder med fördel skulle kunna sälja på världsmarknaden. Vidare behöver den egna livsmedelsindustrin utvecklas.

Allt detta ökar kraven på tillförlitliga leveranser samt garantier mot växt- och djursjukdomar med mera. Ökad kapacitet och kompetensnivå krävs, särskilt i MUL. Sammankomsten resulterade i en lista på en lång rad tänkbara mått och steg för att förbättra situationen för u-ländernas jordbruk, samtidigt med en fortsatt utveckling av i-ländernas jordbruk. Akademien prövar hur man kan gå vidare med denna fråga.

Högtidssammankomsten

Akademiens 191:a högtidssammankomst hölls traditionsenligt på Karl-dagen den 28 januari 2004 och hade samlat cirka 350 ledamöter och gäster i Musikaliska Akademiens stora sal med efterföljande middag på Stockholms Stadshus. Hedersgäster var kung Carl XVI Gustaf och drottning Silvia. Avgående preses Thorsten Andersson inledningstalade, nyinvalda ledamöter presenterades och priser och belöningar utdelades.

Akademiens sekreterare, professor Bruno Nilsson, sammanfattade det gångna årets verksamhet inom akademien och vetenskapsjournalisten Henrik Ekman höll högtidstalet över ämnet "Skogen tar över – än sen?". Högtidstalet kretsade kring generationers mödor att bibehålla ett levande och produktivt landskap kring Bjärka-Säby i Östergötland: - Idag tycks många gårdar satsa på intäkter från ett plantageliknande granskogsbruk och från jakt för betalningsvilliga jägare. Det rena jordbruket spelar en allt mindre roll.

Akademiens avgående presespar Margareta Ihse och Thorsten Andersson hälsar Märten Carlsson välkommen som ny preses.
Foto: Mats Gerentz, SLU

I samband med högtidssammankomsten tackade Thorsten Andersson och Margareta Ihse för fyra intressanta och givande år som preses respektive vice preses. Ördförandeklubban överlämnades till akademiens nye preses professor emeritus Märten Carlsson, som tillsammans med nye vice preses skogsvårdschef Jan-Åke Lundén förklarade att de känner glädje och stolthet över sina nya uppdrag i akademien.

Middagen intogs i Gyllene Salen i Stadshuset. A.W. Bergsten-pristagaren Lennart Bengtsson tackade å pristagarnas vägnar och Marcus Borgström talade å de nyinvalda ledamöternas vägnar. Jordbruksminister Ann-Christin Nykvist framförde gästernas tack för en trevlig middag.

Priser och belöningar 2004

Vid högtidssammankomsten den 28 januari 2004 i Stockholms Stadshus utdelades priser och belöningar för förtjänstfulla insatser inom akademiens verksamhetsområden till följande personer:

A.W. Bergstens pris till VD Lennart Bengtsson "för ett framstående ledarskap inom jordbruket, präglat av entusiasm och framsynt marknadstänkande samt nydanande av kommunikationen mellan producent och konsument".

S.O. Berg och Fajer Fajerssons pris till professor em. Sven Gesslein "för att oförtrutet ha främjat tillämpad forskning och med framgång använt dess resultat för utveckling av ett konkurrenskraftigt jordbruk".

Akademiens guldmedalj till VD Carl Ulfsparre "för en omfattande och gedigen gärning som ledare för olika organisationer inom de areella näringarna samt för en framgångsrik förvaltning i skogsbruket".

Akademiens silverplakett till f. länsjägmästare Rune Ahlander ”för att som engagerande kunskapsspridare och inspiratör framgångsrikt ha fångat upp och skapat debatt kring aktuella skogsfrågor”.

Belöning för framstående doktorsarbeten till FD Olle Hjerne ”för en insiktsfull avhandling där han utvecklat en nydanande förvaltningsmodell för vilda fiskbestånd i Östersjön samt beskrivit och analyserat fiskens reproduktionsförutsättningar och påverkan på dynamiken av närsalter i havet”

och till VMD Ann Lindberg ”för att ha tagit fram ny, originell kunskap av stor betydelse för bekämpandet av den över hela världen spridda virusöverförda sjukdomen Bovint Virus Diarré (BVD), som årligen orsakar stora ekonomiska förluster inom nötkreatursproduktionen”.

Belöning för föredömliga insatser inom pedagogik och undervisning till docent Lennart Salomonsson ”för utveckling av processer för lärandet som möjliggör och förenklar möten mellan samhälls- och naturvetenskap och som bidrar till att studenterna blir mer förtrogna med den empiriska verkligheten i sina framtida yrkesroller”.

Belöning för föredömliga insatser inom forskningsinformation till statskonsulent Ingela Hallberg ”för att med engagemang och drivkraft ha bidragit till utvecklingen av Internetportalen LivsmedelsSverige och därmed förnyat sättet för information och kommunikation inom hela livsmedelskedjan”.

Belöning för föredömliga insatser i skogs- och jordbruksforskningens tjänst till ingenjör Berndt Nordén ”för att genom kreativitet och uppfinningsrikedom tillsammans med forskare, praktiker och maskintillverkare på ett i flera fall banbrytande sätt utvecklat teknik och metoder inom skogsbruket”.

Gunnar Torstenssons forskarstipendium till skogl. dr. Ulrik Ilstedt ”för att med ett gediget vetenskapligt arbete som grund ha utvecklat och testat ny metodik som möjliggör att man snabbt kan återskapa goda produktionsförhållanden i degenererad skogsmark i sydöstra Asien”.

Stipendium till landsbygdsrådgivare till lantmästare Roger Uddståhl ”för ett kreativt och framgångsrikt arbete som teknikförmedlare och affärsutvecklare för att stärka småföretag på landsbygden”.

Pristagare på rad. Från vänster ses Lennart Bengtsson, Sven Gesslein, Carl Ulfsparre, Rune Ahlander, Lennart Salomonsson, Ingela Hallberg, Olle Hjerne, Ann Lindberg, Berndt Nordén och Roger Uddståhl. Foto: Mats Gerentz/SLU

Projekt

Här presenteras de projekt som akademien antingen svarat för eller aktivt medverkat i under 2004. Mer utförlig information om respektive projekt finns på KSLAs hemsida www.ksla.se

Mat för Livet 2025 – Livsmedelsframsyn

Mat för Livet 2025 är ett projekt med visioner för framtidens livsmedelsförsörjning. Här skapar femton unga forskare framtidsbilder för en hållbar utveckling av svenska livsmedel i ett tjuugoårsperspektiv. Forskarpanelens skiftande disciplinära bakgrund gör att en hållbar livsmedelsförsörjning kan belysas ur ekonomiskt, socialt, tekniskt, ekologiskt och internationellt perspektiv. Syftet är att utifrån den svenska livsmedelssektorn och livsmedelsforskningen som aktiva och intressanta partners i det internationella samarbetet utarbeta visioner och framtidsbilder som kan användas som underlag i framtida långsiktiga prioriteringar för forskning och utveckling.

I en interaktiv process under hösten och vintern 2004 diskuterades de unga forskarnas framtidsbilder med beslutsfattare inom näringsliv, konsumentorganisationer, forskning och myndigheter. Akademisammankomsterna i april och i september fokuserade på ”Mat för Livet 2025”. Projektet genomförs med KSLA som plattform. Finansiärer är forskningsrådet Formas, Stiftelsen Lantbruksforskning och Livsmedelsföretagen (Li). Annika Åhnberg är styrgruppens ordförande. Projektledare är Johan Carlsten.

Träakademien

Projektet initierades 2003 genom ett samarbete mellan KSLA och IVA. Projektets syfte är att identifiera och lyfta fram väsentliga, strategiska frågor för den trämekaniska industrins fortsatta utveckling. Träakademien

verkar för detta främst genom att arrangera miniseminarier/hearings med företrädare för branschen, berörda myndigheter, forskningsinstitutioner och det politiska systemet; arrangera akademisammankomster och konferenser; initiera forskningsprojekt samt verka för finansiering av dessa.

Träakademien har under 2004 säkrat finansiering för två forskningsprojekt vid Luleå Tekniska Universitet: ”Landanalys – en jämförande studie av förutsättningarna för den trämekaniska industrins utveckling i Österrike, Kanada, Finland och Sverige” samt ”Konsekvensanalys – en studie av beroendeförhållanden och samband mellan pappersindustrin och den trämekaniska industrin”.

Projektet pågår till och med år 2005. Styrgruppen leds av Björn Sprängare, KSLA och IVA. Styrgruppen kompletterades våren 2004 med Hans Dalborg, IVA. Projektledare är Lars-Olof Österström, KSLA.

Sustainable Forest Management in Africa

Projektet ”Lessons learnt on Sustainable Forest Management in Africa” är ett gemensamt projekt mellan KSLA, African Academy of Science (AAS) i Nairobi och FAOs skogsavdelning. Svenska UD och Sida finansierar projektet, som startade 2003. Initiativet har tagits inom kommittén för internationella skogsfrågor.

Bakgrunden är den allvarliga situationen för skogarna i Afrika och myndigheternas ofta bristande förmåga och vilja att uthålligt sköta sina skogsresurser. Avsikten är att analysera vad erfarenheterna har lärt oss om

vad man kan och kanske framförallt inte ska göra för att i framtiden bättre utnyttja skogarna. Fallstudier har utförts av afrikanska och internationella skogsexperter. Under år 2004 har två större seminarier arrangerats inom ramen för projektet, ett i Nairobi i februari och ett i Uppsala i oktober.

Vid det senare mötet presenterades bland annat två studier som analyserade i vad mån Sveriges skogliga utveckling har lärt oss något som kan användas i Afrika idag, till exempel rörande skoglig policy, forskning och rådgivning, skogsägarrörelsens framväxt, med mera. Projektet utförs som ett komplement till FNs Skogsforum (UNFF) och kommer att slutrapporteras till UNFF i maj 2005. Projektledare är Björn Lundgren.

Kvalitetsmärkning av skolmåltider

Projektet, som syftar till att ta fram ett webbaserat verktyg för att på nationell basis kunna erbjuda en kvalitetsmärkning av skolmåltider, avslutades formellt under våren 2004. Eftersom det inte blev klart vem som skulle driva kvalitetsmärkningen vidare begärde KSLA hos Jordbruksdepartementet förlängning av projektet. Detta beviljades och projektet ska avslutas i februari 2005. Regeringen har givit Livsmedelsverket uppdraget att driva projektet vidare. Detta ska ske i samarbete med Myndigheten för skolutveckling. Under 2004 rönt projektet massmedial uppmärksamhet trots att kvalitetsmärkningen ännu inte lanserats.

Atlas över jord och skog 1900–2000 (Fraenckel)

Projektet handlar om att i samarbete med Sveriges Nationalatlas (SNA) göra en atlas som speglar de areella näringarnas geografi och historia under 1900-talet. De areella näringarna har förändrats kraftigt under de senaste 100 åren. Sverige var en nation bestående av i huvudsak jordbrukare vid sekelskif-

tet kring år 1900. Både jord- och skogsbruk är i dag viktiga för vår försörjning, men antalet inblandade i den direkta produktionen har minskat dramatiskt. En samlad beskrivning av jordbrukets och skogsbrukets rumsliga historia de senaste 100 åren har inte skrivits.

Under 2004 har en synopsis utarbetats där man kan se de olika delarnas innehåll och omfattning. En vetenskaplig referensgrupp har tillsatts och genomfört ett seminarium som gav värdefulla synpunkter på utformningen av innehåll och projektet som helhet. En modifiering av upplägg och innehåll kommer att resultera i ett förslag under 2005 som underlag för kollegiets beslut. Finansieringen av projektet sker med medel som akademien förvaltar och är särskilt avsedda för detta ändamål.

Övriga aktiviteter

Ekologiskt Forum

Ekologiskt Forum är en öppen mötesplats för alla som vill verka för utveckling av ekologisk produktion. Forumet ska initiera och stödja en allsidig och bred diskussion inom ämnesområdet och öka kontaktytan mellan olika aktörer. Under år 2004 har flera aktiviteter genomförts.

Behövs en tredje aktionsplan för ekologisk produktion?

2 mars

Under en period på tio år har den nationella aktionsplanen för ekologiskt lantbruk varit ett av redskapen i arbetet med att utveckla det ekologiska lantbruket. Jordbruksverket har fått regeringens uppdrag att ta fram mål för ekologiskt lantbruk till år 2010. Vid seminariet informerades om arbetet med aktionsplaner inom EU, Sverige och i Danmark samt utformningen av ett nytt miljö- och landsbygdsprogram. Syftet med arbetsmötet var att diskutera framtida strategier utifrån de erfarenheter som finns samt de framtida utmaningar som kan ses, och komma med idéer och förslag till hur en tredje aktionsplan skulle kunna utformas och hur arbetet med detta kan utföras. Workshopen redovisas i KSLAT nr 17/2004 på KSLAs hemsida.

Ekologiska ägg, tack! Vilket eko ger eko i hönsgården?

22 mars

Detta seminarium handlade om marknad, produktion, tillgänglighet och eventuella svårigheter att öka försäljning av ekologiska ägg. Bland annat diskuterades möjligheterna att öka inköpen av ekologiska produkter till storhushåll, restauranger och skolor. En annan var vad ekologiska ägg kan betyda för ekologiska produkter generellt. Det gäller att

hitta bra samarbetspartners, äggproducenter som ställer upp på kraven för ekologisk produktion för att skapa en bra marknad för ekoägg. Seminariet redovisas i KSLAT nr 20/2004 på KSLAs hemsida.

Ekologiskt i storhushåll – vad behövs för att få fart på den ekologiska matlagningen?

29 november

Skolor, förskolor och äldreomsorg är viktiga aktörer för att Sverige ska nå riksdagens mål om tjugo procent ekologisk produktion. Mycket arbete görs i storhushållen för att öka användningen av ekologiska livsmedel. Erfarenheter från detta arbete låg till grund för denna aktörssamverkansträff. Tonvikten låg på att hitta lösningar på frågor som sortiment, priser och bristande kunskap. Kommuner som har lyckats bra berättade hur de arbetar. Ekocentrum fick i uppdrag att göra en skrivelse till Jordbruksdepartementet om ett mål även för konsumtionen av ekologiska livsmedel.

HANDELS- OCH KUNSKAPSDAGAR I UNGERN

I oktober arrangerade KSLA, Hushållningssällskapens Förbund, Hungarian Chamber of Agriculture och Hungarian Academy of Science ett seminarium kring ”Hållbar livsmedelsproduktion” i Budapest. Seminariet var ett av flera aktiviteter som arrangerades under Ungern-Sverige-året 2004. Bland deltagarna fanns HKH Kronprinsessan Victoria och dåvarande näringsminister Leif Pagrotsky. Samarbetet kommer att fortsätta med projekt som berör livsmedelsproduktion utifrån både forskningsperspektiv och rådgivningsperspektiv.

NATIONALNYCKELN VISADES UPP PÅ KSLA

I samband med akademiens sammankomst den 9 december 2004 anordnade KSLA och ArtDatabanken en välbesökt vernissage. Utställningen visade de vackra illustrationer som ingår i de första volymerna av "Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna". Den första boken av Nationalnyckeln omfattar dagfjärilar och utkommer i april 2005.

AKTIVITETER PÅ ENAFORSHOLM

Sommarkurs i fjällkunskap

4 juli – 31 juli

Enaforsholmskursen genomförs i månads-skiftet juli/augusti varje år. Kursen inleds på Enaforsholm med föreläsningar om fjällflora, rennäring, skogsbruk och fjällkunskap och kortare vandringar runt Enaforsholm. Därefter vidtog en fyra dagar lång vandring på cirka tio mil mellan Storulvån - Sylarna -

Nedalshytta - Storerikvollen - Blåhammaren och tillbaka till Enaforsholm. Under vandringen studerades fjällvärldens geologi, fauna, flora och även historia eftersom rutten delvis går i Armfeldts och karolinernas ödesdigra spår.

Sommarbildning - Naturens läkande kraft 19 - 21 augusti

Sommarbildningen 2004 tog fasta på den längtan till naturen som är så påtaglig i dagens samhälle. Det erbjuds existentiella naturäventyr där det handlar om att låta sig attraheras och skrämmas för att återupptäcka sig själv och sin samhörighet med naturen. Retreat – det klassiska sättet att dra sig undan och en universell metod för att återfinna inre balans. Fjällvandring, fiske, jakt och kontakt med djur ger positiva reaktioner hos människan som är genetiskt förstärkta. Detta kan utnyttjas i läkekonsten och för att förstärka sociala krafter.

Under ledning av Kjell Lundquist och Agnetha Alriksson vandrade gruppen till Högåsen med stopp för studier av flora, fauna, mark och geologi. Här är Kjell Lundquist i berättartagen. Foto: Agneta Borgenstierna

Stefan Nyström instruerade i sportfiskets hemligheter. Här ses han i full fiskemundering. Foto: Hans Ackefors

Avgivna remisser

Följande remisser till departement och myndigheter har avgivits under 2004:

- * Djurens välfärd och pälsdjursnäringen.
- * Delbetänkandet ”En effektivare miljöprövning”.
- * Ett rikt växt- och djurliv - Förslag till miljökvalitetsmål för biologisk mångfald.
- * Genomförandet av EUs jordbruksreform i Sverige.
- * Havsmiljökommissionens slutbetänkande ”Havet - tid för ny strategi”.
- * Mer trä i byggandet - underlag för en nationell strategi att främja användning av trä i byggandet.
- * Etisk prövning av djurförsök, genteknik och bioteknik på djur.
- * Förbättrad djurskydds- och livsmedelstillsyn.
- * Fosforutsläpp till vatten år 2010.
- * Hur behandlas biologisk mångfald i MKB?
- * Traditionell kunskap och lokalsamhällen.
- * Miljömålsrådets rapport ”Miljömålen - allas vårt ansvar”.
- * Miljöbalkens sanktionssystem och hänsynsregler.
- * Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens redovisning av uppdrag i fråga om regelverk och praxis för ett långsiktigt skydd av skogsmark.
- * Förslag till rådsförordning för stöd till landsbygdens utveckling från europeiska jordbruksfonden för landsbygdens utveckling.

Anslag, stipendier och belöningar

Akademien förvaltar 39 stiftelser. Stiftelserna har som ändamål att främja vetenskaplig forskning och utveckling. Disponibel avkastning har fördelats av akademikollegiet efter ansökningar och efter bedömning av akademiens forskningsanslagsnämnd samt av särskilda styrelser för tre av stiftelserna samt för Stiftelsen Svensk Växtnäringsforskning. Medlen har fördelats dels till yngre graderade forskare för forskningsprojekt och som resestipendier, dels till studerande inom jord-, skogs- och trädgårdsbruk, men även till praktiska utövare inom de areella näringarna. Beloppet per individ överstiger i regel inte 50 000 kronor.

Under redovisningsåret 1/1 2004–31/12 2004 har av disponibel avkastning drygt 7 miljoner kronor beviljats i anslag, bidrag, stipendier, priser och belöningar. Av dessa medel utgjorde 6 754 000 kronor anslag till forskning och bidrag till studieresor. Resterande medel utgörs av stipendier för forskarrekrutering 95 000 kronor och belöningar 250 000 kronor.

Under året har till olika projekt även delats ut medel ur *Stiftelsen Moritz Fraenckels fond* 117 000 kronor, ur *Stiftelsen Carl-Fredrik von Horns fond* 60 000 kronor samt ur *Stiftelsen A. W. Bergstens donationsfond* 250 000 kronor.

Av akademien förvaltade stiftelser behandlas sju stycken tillsammans under benämningen *Akademiens samordnade stiftelser* från vilka 453 000 kronor utdelats till 21 mottagare. Dessa samordnade stiftelser utgörs av *Stiftelsen A. W. Bergstens donationsfond* för understöd åt forskningsarbete i lantbruksvetenskapliga ämnen, *Stiftelsen Adolf Dahls fond* för främjande av jordbruk, företrädesvis baljväxtodling, *Stiftelsen Marie Josephine Guillaumes fond* för human behandling av husdjuren och upplys-

ningsverksamhet rörande djurskydd, *Stiftelsen Alfa Laval ABs fond* dels befordrande av luzernodlingen, dels anslag till forskning beträffande husdjurens utfodring och vård, *Stiftelsen Akademiens kulturtekniska fond* för i första hand hydrotekniska försök och undersökningar på jordbruksområdet, *Stiftelsen Hugo och Emma Björkmans minnesfond* för jordbruksvetenskaplig forskning samt *Stiftelsen Hem i Sverige-fonden* för forskning med speciell anknytning till de mindre jordbrukens problem.

Ur *Stiftelsen Carl-Fredrik von Horns fond* för främjande av vetenskaplig undervisning och forskning, bland annat till resestipendier och gästforskning vid utländska läroanstalter för skogs- och jordbruk har totalt beviljats 1 428 000 kronor till 84 mottagare.

Ur *Stiftelsen Nilsson-Aschans stipendiefond* för studerande vid SLU för utbildning till agronom, hortonom eller landskapsarkitekt, har utdelats resestipendier på 250 000 kronor. Ur samma fond har dessutom 20 000 kronor utdelats i stipendier till studerande vid SLUs lantmästarutbildning i Alnarp. Resestipendier på 40 000 kronor till blivande agronomer vid SLU har utdelats ur *Stiftelsen J. M. Svenssons donationsfond* och ur *Stiftelsen C. G. Johnsson och hans arvingars fond* för studier i utlandet på trädgårdsbrukets område har utdelats 45 000 kronor.

I stipendier till avgående elever vid Himmelstalundsskolan, tidigare Statens Trädgårdsskola, har utdelats 4 000 kronor ur *Stiftelsen Gustaf Linds stipendiefond*. Stipendier på 16 000 kronor har utdelats ur *Stiftelsen Hem i Sverige-fonden* till studerande vid ettåriga påbyggnadsutbildningar i jordbruk och trädgårdsodling samt studerande vid påbyggnadsutbildningar i kost, hälsa, hushållning. Ur samma fond har även akade-

miens stipendium till landsbygdsrådgivare på 15 000 kronor delats ut.

Ur *Stiftelsen Erik och Ellen Sökjer-Petersens stipendiefond* har, till stipendier för att främja och stimulera intresset för skogsskötsel, speciellt lövskogsskötsel, beviljats 103 000 kronor. Ur *Stiftelsen Edvard Nommens stipendiefond* har utdelats resestipendier på 103 000 kronor för lantbrukets teoretiska och praktiska studier i utlandet.

Ur *Stiftelsen Axel Melanders fond* för studier inom eller utom landet av till lantbruket hörande frågor har delats ut 30 000 kronor. Ur *Stiftelsen Ch. E. Löfvenskiölds donationsfond* respektive *Stiftelsen Alik Örborns stipendiefond* för studier utomlands av lantbrukets byggnader och inredning har utdelats 62 000 kronor respektive 50 000 kronor.

Stiftelsen Knut och Alice Wallenbergs forskarstipendiefond för främjande av internationella forskarkontakter och erfarenhetsutbyte inom skogs- och jordbruksforskningsområdet och aktuella kontaktområden har delat ut 122 000 kronor.

Ur *Stiftelsen Gunnar och Birgitta Nordins fond* för skogsvetenskapliga studier har utdelats 168 000 kronor, ur *Stiftelsen Anders Elofsons fond* för understöd av forskning inom betesområdet, vallkulturen och fröodlingen har utdelats forskningsanslag uppgående till 160 000 kronor och ur *Stiftelsen Svenska Vallföreningens fonder* 124 000 kronor till forskningsprojekt och resestipendier.

För framstående insatser inom skogs- och jordbruk har, på förslag av vissa skogsvårdsstyrelser och hushållningssällskap, utdelats sammanlagt 75 000 kronor till 15 enskilda skogs- och jordbrukare. Av dessa medel har *Stiftelsen A. W. Bergstens donationsfond* bidragit med 35 000 kronor, *Stiftelsen A. G. Wiréns donationsfond* och *Nanna Bergmanssons, född Wirén, fond* för föredömliga insatser inom trädgårdsbruk eller biskötsel med 25 000 kronor och *Stiftelsen N. P. Halléns donationsfond* för föredömliga insatser främst inom skogsvården med 15 000 kronor.

Ur *Stiftelsen Hugo och Emma Björkmans minnesfond* och *Stiftelsen Nanna Bergmanssons, född Wirén, fond* har utdelats belöningar om sammanlagt 75 000 kronor för föredömliga insatser i forskningsinformation, framstående doktorsarbeten, framstående insatser inom pedagogik och undervisning samt för föredömliga insatser i skogs- och jordbruksforskningens tjänst.

Stiftelsen A. W. Bergstens donationsfond har utdelat 60 000 kronor utgörande *A. W. Bergstens pris* för framstående vetenskapligt arbete, framgångsrik undervisande verksamhet eller jämförbar insats på det praktiska området. Stiftelsen S. O. Bergs och Fajer Fajerssons fond har utdelat 25 000 kronor utgörande *S. O. Bergs och Fajer Fajerssons pris* för framstående insatser inom lantbrukets marklära/växtnäringslära och växtförädling/kvalitetsforskning.

Stiftelsen SLO-fonden (Svenska Lantbrukarnes Olycksfallsförsäkringsbolags fond) har beviljat 2 370 000 kronor till 25 sökande som bidrag för utbildnings- och försöksverksamhet, vetenskaplig forskningsverksamhet samt till stipendier speciellt inom arbetsmiljöområdet.

Stiftelsen Mary Francke-Gustafsons fond för främjande av utvecklingen i svenskt jord- och skogsbruk har utdelat 152 000 kronor.

19 300 kronor utgörande *Gunnar Torstenssons forskarstipendium* inom markvetenskap vid SLU har tilldelats förtjänt disputerad yngre forskare inom det markvetenskapliga området. *Gunnar Torstenssons Enaforsholmsstipendium* till studerande vid Sveriges Lantbruksuniversitet för berömvärd deltagande i studentkårernas idrottsliga verksamhet och/eller föreningslivet inom resp. idrottsförening har lämnat resebidrag på 10 000 kronor.

Slutligen har *Stiftelsen Svensk Växtnäringsforskning* under året anslagit medel till projekt med särskild inriktning på användningen av mineralgödsel och kalkningsmedel uppgående till 598 000 kronor.

Utdelning av priser, belöningar, anslag och stipendier 2004

kr

TOTALT 7 099 300

Belöningar och priser: totalt 250 000 ur följande stiftelser: 250 000

N.P. Halléns donationsfond	15 000
A.G. Wiréns fond	25 000
A.W. Bergstens fond	35 000
Hem i Sverige-fonden, Stipendium till landsbygdsrådgivare	15 000
Nanna Bergmanssons, f. Wirén, fond, Belöning inom forskningsinformation	15 000
Nanna Bergmanssons, f. Wirén, fond, Föredömliga insatser i skogs- och jordbruksforskningens tjänst	15 000
Hugo och Emma Björkmans minnesfond, Framstående doktorsarbeten	30 000
Nanna Bergmanssons, f. Wirén, fond, Föredömliga insatser i pedagogik och undervisning	15 000
S.O. Bergs och Fajer Fajerssons fond, S.O. Bergs och Fajer Fajerssons pris	25 000
A.W. Bergstens fond, Bergstens pris	60 000

Bidrag till forskningsprojekt, övriga projekt samt resestipendier: 6 849 300

Akademiens samordnade stiftelser*	453 000
Stiftelsen Alrik Örborns stipendiefond	50 000
Stiftelsen Anders Elofsons fond	160 000
Stiftelsen A.W. Bergstens donationsfond	250 000
Stiftelsen Axel Melanders fond	30 000
Stiftelsen C.G. Johnssons fond	45 000
Stiftelsen Carl-Fredrik von Horns fond	1 488 000
Stiftelsen Ch. E. Löfvenskiölds donationsfond	62 000
Stiftelsen Edvard Nonnens fond	103 000
Stiftelsen Erik och Ellen Sökjer-Petersens fond	103 000
Särskilda stipendier för Forskarrekrytering för ännu ej antagna doktorander	95 000
Stiftelsen Gunnar och Birgitta Nordins fond	168 000
Stiftelsen Gustaf Linds stipendiefond	4 000
Stiftelsen Hem i Sverige-fonden elevstipendier	16 000
Stiftelsen J.M. Svenssons fond	40 000
Stiftelsen Mary Francke-Gustafsons fond	152 000
Stiftelsen Moritz Fraenckels fond	117 000
Nilsson-Aschan lantmästarstipendier	20 000
Stiftelsen Nilsson-Aschans stipendiefond	250 000
Stiftelsen SLO-fonden	2 370 000
Stiftelsen Svensk Växtnäringsforskning	598 000
Stiftelsen Svenska Vallföreningens fonder	124 000
Stiftelsen Knut och Alice Wallenbergs forskarstipendiefond	122 000
Gunnar Torstenssons forskarstipendium	19 300
Gunnar Torstenssons Enaförsholmsstipendium	10 000

* Stiftelsen A.W. Bergstens donationsfond (114 000 kr), Stiftelsen Adolf Dahls fond (74 000 kr), Stiftelsen Marie Josephine Guillaumes fond (70 000 kr), Stiftelsen Alfa Laval ABs fond (93 000 kr), Stiftelsen Akademiens kulturtekniska fond (102 000 kr), Stiftelsen Hem i Sverige-fonden (-), Stiftelsen Hugo och Emma Björkmans minnesfond (-).

Kommittéer

Biblioteks- och arkivnämnden

Nämnden har en rådgivande funktion där ledamöternas främsta uppgift är att skapa kontakter som är värdefulla för verksamheten, både internt och externt. Vid det årliga sammanträdet avhandlades bland annat utvecklingen av Brøndegaard-projektet och arbetet med att verka för ett nytt kartverk i Moritz Fraenckels anda.

Kommittén för ekonomi – ekologi och miljöstyrning

Kommitténs uppgift är att verka för en förbättrad interdisciplinär diskussion mellan ekonomi, ekologi och praktiskt jordbruk. Även hållbarhetsfrågor ingår. Kommittén har under 2004 arbetat med syntes och sammanfattning av seminarium, workshop och diskussioner från tidigare. Detta resulterade i skriften ”Jordbruk - ekologi - samhälle, finns en genuin konflikt mellan hållbarhet och lönsamhet?” (KSLAT nr 4/2004).

”Jordbruket, konkurrenskraften och miljömålen var en praktiskt anknuten workshop med jordbruksrådgivare från Sydsverige. Det resulterade i en jordnära genomgång av vad jordbruket kan göra för miljö och uthållighet samt en viss uppskattning av kostnadskonsekvenser. ”Ekonomi, ekologi och miljöstyrning - en process mot samsyn?” var en fiktiv diskussion mellan fyra ”arketyper”: Ekonomen, Ekologen, Agronomen och Praktikern. I rapporten anges flera fält där en fortsatt fördjupning vore viktig. I processen för översyn och fokusering av kommittéverksamheten var det naturligt att avsluta kommitténs arbete i dess nuvarande form.

Kommittén för EU-frågor

Förutom att bevaka de areella näringarnas EU-frågor behandlas även jord- och skogs-

brukets beröring med de pågående WTO-förhandlingarna. Kommittén har tagit upp den svenska EU-integrationens betydelse för primärproduktion, vidareförädling, marknad, forskning och utbildning. Dominerande frågor har varit EUs östutvidgning, med särskild hänsyn till nya medlemsländerna i närområdet runt Östersjön, samt utformningen av en svensk strategi för övergång till en ny europeisk jordbrukspolitik (Mid Term Review, MTR).

I februari genomfördes konferensen ”Svenskt jordbruk i EU 25”. Bland frågor som behandlades var EUs långsiktiga expansionspolitik, svenskt livsmedelsföretagande och handeln med kandidatländerna, effekter av ökad frihandel samt analys av förväntade flöden av råvaror och konsumentprodukter. I mars 2004 medverkade kommittén i arbetet med KSLAs yttrande till regeringen angående genomförandet av EUs jordbruksreform i Sverige.

Kommittén medverkade i planeringen för överläggningsämnet ”Ska vi ha någon livsmedelsproduktion i Sverige i framtiden?” där den nya konkurrens- och marknadssituationen och livsmedelspolitikens roll diskuterades. Bland kommande aktiviteter har diskuterats möjligheten att belysa Sveriges anpassning till EUs nya programperiod för jordbrukets miljö- och landsbygdsutveckling (LBU-programmet).

Kommittén för fiske och vattenbruk

Kommittén följer och analyserar utvecklingen inom fiske och vattenbruk, både nationellt och internationellt och därtill hörande frågor om livsmedelsförsörjningen. I mars hölls seminariet ”Fisk som miljöindikator, EUs vattendirektiv”. I oktober 2004 genomfördes

konferensen "Blåmusslor klarar västkustens vatten? - om storskalig musselodling i ett Aqua-Agro kretsloppsperspektiv".

Under 2004 påbörjades planeringen för en sportfiskekonferens "Lyft upp fisken!" som kommer att äga rum på Sollentuna Expo Center. Under 2005 kommer olika frågor att tas upp, som berör konsumentperspektivet på fisk. Tillsammans med två andra kommittéer planeras en arbetsgrupp vars syfte är att klargöra begreppet matkvalitet och hur detta kan förmedlas till allmänheten. Under 2004 har kommittén deltagit i en resa till Portugal och Spanien med avsikt att studera fisket och fiskerinäringen i dessa länder.

Kommittén för forskarutbildning i Baltikum

Det av akademien administrerade programmet för forskarutbildning av baltiska studenter ska, förutom att resultera i doktorsavhandlingar, befrämja det vetenskapliga samarbetet mellan institutioner i de baltiska länderna och i Sverige. Internationellt högtstående forskning ska genomföras och långsiktiga relationer mellan institutioner i Sverige och Baltikum byggas upp.

En del av studenterna genomför hela utbildningen i Sverige, andra arbetar efter "sandwich-modellen", det vill säga gör en del av arbetet i Sverige och en del i hemlandet. Programmen ompänner flera olika ämnesområden och flera universitet har engagerats i programmet.

Projektet genomförs i huvudsak enligt den uppgjorda planen. Samtliga 21 studenter förväntas avlägga doktorexamen. Hittills har åtta studerande avslutat sina studier med disputation.

Kommittén för forskningspolitik

Kommitténs uppdrag är att följa den forskningspolitiska debatten och utvecklingen i allmänhet och inom den gröna sektorn i synnerhet. Huvuddelen av kommitténs insatser

har under året fokuserats på uppföljning av det underlag till den forskningspolitiska propositionen "Forskning för grön framtid" som ett tjugotal organisationer med akademien som plattform tog fram i slutet av 2003.

Syftet med det arbetet var att inför det politiska systemet lyfta fram hela den gröna sektorn och hur denna sektor kan komma att utvecklas framöver och vilket forskningsstöd som är viktigt. Rapporten har pekat ut tre stora områden för forskningen: Uthållig produktion och uthållig tillväxt; Ekosystemtjänster; Rekreation, boende och rehabilitering.

Uppföljningen har bestått i deltagande i konferenser om forskningspolitiken, författande av debattartiklar med mera. Därtill har forskningsfrågorna inom EU bevakats på olika sätt inför det under 2005 mera om och ett eventuellt europeiskt forskningsråd.

Kommittén för internatinella skogsfrågor

Kommittén ska på ett neutralt sätt öka kunskaperna om det internationella skogliga arbetet samt belysa den svenska skogsnäringens problem och möjligheter. Arbetet sker dels genom att ta fram faktaunderlag och analyser, dels genom att arrangera seminarier, konferenser eller andra möten. Ett seminarium om "Synpunkter på en framtida skogspolitik i EU – vilken väg bör svenskt skogsbruk välja?" genomfördes i april. I september samarrangerade SLU och kommittén "Nordic Researcher Workshop on International Forest Processes".

Kommittén har under året varit starkt engagerad i arbetet med projektet "Lessons learnt on Sustainable Forest Management in Africa". Kommittéledamöter deltog i två projektmöten i Nairobi och i Uppsala. Ordföranden i kommittén och flera andra ledamöter deltog i mötet med FNs Skogsforum (UNFF) i Genève i maj. I november var kommittén värd för ett tvådagarsmöte med "European Tropical Forest Advisors' Group" (ETFAG).

Kommittén för klimatet och skogen

Kommittén har under året slutfört en litteraturstudie för att sammanställa kunskapsläget inom området. Studien har publicerats i KSLAT nr 18/2004. En kort version i populär form är under utarbetande av Skogsstyrelsen under medverkan av kommitténs sekreterare. Resultat från litteraturstudien har presenterats vid forskningskonferenser i Sverige, Danmark och Kanada.

Det fortsatta arbetet har inriktats på att skriva ett utkast till ett tvärvetenskapligt forskningsprogram inom kommitténs område. Riktlinjerna har dragits upp av kommittén och i december vidgades kretsen av engagerade forskare genom en inbjudan till en tvådagars workshop med 24 forskare från olika områden och institutioner. Forskningsprogrammet kommer att färdigställas under 2005 och presenteras för en bredare krets av forskare, beslutsfattare och forskningsfinansiärer.

Kommittén för landsbygdsutveckling

Kommittén bevakar forskning och praktisk verksamhet kring landsbygdsfrågor, belyser dem och tar initiativ till samhällets gagn. Verksamheten den kommande perioden omfattar landsbygdspolitikens inriktning och organisation, forskning om landsbygdsutveckling, näringslivsutveckling, landsbygdsutvecklare samt nationella kontakter. Kommittén har stött arrangemanget Landsbygdsforum i samverkan med ITPS, Glesbygdsverket, ETOUR, Mitthögskolan, Arbetslivsinstitutet, SLU samt Östersunds kommun. Landsbygdsforum, som arrangerades i oktober, vände sig i första hand till beslutsfattare och tjänstemän som arbetar med regional och lokal utveckling.

Kommittén har deltagit i planering av en internationell konferens om lokala livsmedel som ska genomföras under 2005 tillsammans med SLU, Hushållningssällskapet med flera. Kommittén deltar i jordbruksdepartementets rådgivande kommitté för landsbygdsfrågor

samt i styrgruppen för det Svenska Nätverket för Leader+.

Kommittén för livsmedelskvalitet

Kommittén har under 2004 arrangerat tre konferenser inom sitt ämnesområde: "Utveckling och förnyelse i äppelodlingen" var temat för en konferens i Kivik i september. Konferensen "Vatten på butelj eller från kran", som genomfördes i oktober, behandlade frågeställningar kring kvalitet, ekonomi och miljö inom dricksvattenförsörjningen. Konferensen väckte många frågor kring konsumentintresset för vatten på butelj. Ungdomars matvanor var temat för den konferens som riktade sig särskilt till ungdomar som flyttat hemifrån. Konferensen (i Uppsala) engagerade närmare 100 deltagare, särskilt från de två universiteterna. Konferensen genomfördes i samverkan med kommittén för mat, hälsa, ekonomi.

Konferenserna har intresserat ett stort antal personer verksamma inom livsmedelsområdet. Genom att rikta sig mot studerande har kommittén nått ett stort antal personer, som i sin framtida yrkesroll kan få nytta av verksamheten inom KSLA. Utredningsarbetet i Livsmedelsverkets regi "Övervikt - mat - hälsa" har diskuterats inom kommittén och när rapporterna lämnats kan området bli föremål för vidare arbete inom kommittén. Kommittén medverkade vid planeringen av måltiden vid högtidssammankomsten den 28 januari.

Kommittén för mat, hälsa, ekonomi

Kommittén ser möjligheter genom att stimulera till bättre kunskap hos alla aktörer i livsmedelskedjan, från producent till konsument, synliggöra vår matkultur och öka medvetenheten om mat och hälsa. Arbetet har bland annat ägnats åt debatt- och kunskapskriften "Maten och Folkhälsan". Syftet var att sammanställa fakta för att ha som kunskapsbas för prioriteringar och åtgärder. Målgruppen

är opinionsbildare och beslutsfattare inom matområdet. Kommittén har planerat för sex regionala konferenser som under 2005 ska informera om skriften och dess innehåll för dessa målgrupper.

Vid konferensen "Hemifrånflyttarnas mat", som genomfördes i samarbete med kommittén för livsmedelskvalitet hösten 2004, behandlades frågor av central betydelse och intresse för ungdomar när de får ta eget ansvar för sin mathållning. Projektet "Kvalitetsmärkning av skolmåltider" har syftet att höja skolmåltidernas kvalitet genom att utveckla, testa och utvärdera ett webbaserat instrument för kvalitetsmärkning av måltider i grundskola och gymnasium. Planering har under 2004 påbörjats av skriften "Den mångkulturella måltiden", som ska beskriva religiösa och familjebundna traditioner och högtider och därtill hörande matvanor i de fem stora världsreligionerna.

Kommittén för miljöfrågor

Kommittén följer och försöker påverka svensk och internationell utveckling inom miljö- och naturresursområdet med anknytning till akademiens verksamhetsområde. Kommittén har under de senaste åren koncentrerat sin verksamhet till landskapsfrågor genom att bland annat anordna seminarier, hearings och exkursioner. Detta har lett till frågan om behov av ett för landskapsfrågor samordnande sekretariat.

Under 2004 har kommittén planerat och till stora delar genomfört en utredning om ett sådant sekretariat. Representanter från kommittén har uppvaktat och samrått med en rad myndigheter, organisationer och departement. Kommittén har också initierat ett arbete med en populärinriktad faktabok om landskapet, dess nyttjande och förändring. Redaktör för boken har utsetts och arbetet leds av en redaktionskommitté. Miljökommitténs ordförande har deltagit i den nationella The World Conservation Union (IUCN)-kom-

mitténs arbete och vid IUCNs världskonferens i Bangkok.

Kommittén för skoglig teknik och logistik

Kommittén har arbetat med att stärka forskning och utveckling inom området skoglig teknik och logistik. I januari anordnades i samarbete med SLU en workshop med målsättning att identifiera krav och utvecklingsbehov rörande skogsbrukets produktions- och försörjningskedja, till underlag för förändring av den skogliga utbildningen. En arbetsgrupp, bestående av representanter från SLU och skogsbruket, bildades.

Ett förslag till kompletterande högre utbildning med inriktning mot råvaruförsörjning har lagts fram av denna grupp. Förslaget har behandlats och antagits av SLUs grundutbildningsnämnd. Innehållet består i Produkt-Process-Råvaruegenskaper (5 p), Försörjningsstrategi (10 p), Operativ styrning (10 p) och Integrerade stödsystem (5 p). Kommittén bedömer att denna utbildning innebär en viktig anpassning till branschens behov.

Kommittén för skogsskötsel

Kommitténs uppgift är att sätta fokus på den svenska skogens framtida skötsel genom att utifrån definierade mål, som beaktar olika ekonomiska, ekologiska och sociala värden:

- studera och analysera hur samhället, skogsföretag och enskilda brukare bör utforma sin skogsskötsel och sina skogsbruksmetoder,

- undersöka vilka kunskapsbehov som kan följa av nya mål och diskutera svensk skogsskötsel-forsknings inriktning,

- föreslå hur en bättre samverkan mellan forskning och praktik ska kunna uppstå.

Under 2004 koncentrerades arbetet på två skogsskötsel-frågor, "Produktionspotentialen" och "Kontinuitets-skogsbruk". En första uppgift var att informera och diskutera dessa frå-

gor utåt, vilket bland annat skedde via debattartiklar i landsortspressen och med hjälp av "Skogssverige". En exkursion för riksdagens miljö- och jordbruksutskott och andra intresserade kommer att genomföras under 2005.

Kommittén har även planerat för två ytterligare exkursioner, en under hösten 2005 på temat "Kontinuitetsskogsbruk" i södra Sverige och en under 2006 i norra Sverige med samma titel.

Kommittén för vattenfrågor

Kommittén bevakar frågor kring vatten, vattenresurser och vattenkvalitet med fokus nationellt och med kopplingar internationellt. Uppgiften är att synliggöra vattnets viktiga roll i jordbruk, skogsbruk och fiske samt att beskriva kopplingen mellan mark och vatten. Arbetet sker dels genom att ta fram faktaunderlag och analyser, dels genom att arrangera seminarier, workshops, konferenser och andra möten.

I mars 2004 arrangerades en konferens med rubriken "Lantbrukets tillförsel av fosfor och kväve till vattenmiljön – Vad har hänt, vad vet vi och vad måste göras?" Konferensen var en uppföljning av ett motsvarande evenemang som KSLA anordnade 1995. En sammanfattning av den senaste konferensen finns på akademiens hemsida. Kommittén har utarbetat KSLAs svar på remissen "Fosforutsläpp till vatten år 2010 – delmål, åtgärder och styrmedel".

Kommittén för viltförvaltning

Kommittén för viltförvaltning bevakar och initierar frågor som rör vilda däggdjur och fåglar (vilt), deras förvaltning, bevarande och deras påverkan på de areella näringarna samt viltets roll för övriga samhället. Kommittén har i samarbete med Naturvårdsverket och Svenska Jägareförbundet initierat ett arbete om framtidens viltförvaltning.

I oktober 2004 samarrangerade kommittén, Svenska Jägareförbundet och Naturvårdsverket

konferensen "Vår nya viltfauna" på Öster-Malma i Sörmland. Konferensen lyfte fram både nya arter och arter som är på väg att etablera sig samt arter som är på väg ut från artlistan. Som exempel användes bland annat jordbrukslandskapets fåglar, stora däggdjur som varg och vildsvin, samt fåglar i kustområden och insjöar.

Nya ledamöter

Följande personer valdes vid sammankomsten i december 2004 in som nya ledamöter i akademien. De fick motta sina ledamotsbrev av preses vid högtidssammankomsten i Stockholm den 28 januari 2005.

Hedersledamöter (*med rum i Skogsavd.*):

SkogD Carin Ehrenberg, Uppsala
Hushållslärare Birgitta Nordin, Saltsjöbaden

Allmänna avdelningen

Svenska ledamöter:

Prof. Elizabeth Bonde Hatz, Stockholm
Förbundsordförande Per Gustav Idivuoma, Lannavaara

Prof. Carin Magnhagen, Umeå
VD Carl Piper, Högestad, Ystad
Statskonsult Margareta Stigson, Skövde
VD Börje Waldebring, Strängnäs

Utländska ledamöter:

Prof. John A Pickett, Storbritannien
Prof. David P Richardson, Storbritannien
Exec. director Anna Kajumulo Tibajuka, Tanzania

Jordbruksavdelningen

Svenska ledamöter:

Lantmästare Annika Bergman, Örebro
VD Carl Curman, Upplands Väsby
Prof. Lars Rask, Uppsala
Universitetslektor Kerstin Svennersten-Sjaunja, Vänge

Utländska ledamöter:

Dep. director general Jaana Husu-Kallio, Finland
Prof. Holger Kirchmann, Tyskland
Dr Victor Villalobos Arámbula, Mexico

Skogsavdelningen

Svenska ledamöter:

Prof. Maj-Britt Johansson, Uppsala
VD Carl Henric Kuylenstierna, Göteborg
VD Elisabet Salander Björklund, Falun
Programledare Magnus Thor, Knivsta
Enhetschef Tomas Thuresson, Bottnaryd

Utländska ledamöter:

VD Bo B Borgström, Finland
Dep. director Christopher Prins, Storbritannien

Köns- och åldersfördelning bland nyvalda ledamöter 2004

Vid decembersammankomsten 2004 invaldes sammanlagt 15 personer som svenska ledamöter. Av dessa är 7 kvinnor (46 procent) och 8 män (54 procent). 2 nyinvalda ledamöter är under 40 år (14 procent), 4 är i åldersgruppen 40–50 år (26 procent) och 9 ledamöter är i åldersgruppen 50–65 år (60 procent). Personer äldre än 65 år är inte valbara.

Nyinvalda ledamöter i Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien 2004. Foto: Mats Gerentz

Korta presentationer av de nya ledamöterna

Hedersledamöter

CARIN EHRENBORG

Har varit verksam som docent i skogsgenetik vid SLU. Hon invaldes i akademiens skogsavdelning 1977. Hon var en av initiativtagarna till KSLAs skogshistoriska utskott, som bildades 1983 och hon blev från början en av dess ledamöter. Utskottet var föregångare till Skogshistoriska Sällskapet som bildades 1990. Hon var en av de drivande krafterna i denna ombildning.

BIRGITTA NORDIN

Har varit verksam som hushållslärare. Tillsammans med sin make donerade hon år 1989 medel till akademien genom tillkomsten av "Gunnar och Birgitta Nordins Fond" med ändamål att främja skogsvetenskaplig forskning inom i första hand Västernorrlands och Jämtlands län, i andra hand i övriga Sverige. Större delen av avkastningen utdelas årligen i form av stipendier och anslag, som kommer bland andra yngre forskare till nytta.

Svenska ledamöter

ANNIKA BERGMAN

(född 1966) är lantmästare och delägare i Elgesta Förvaltning AB. Verksamheten är i huvudsak inriktad på integrerad grisproduktion och spannmålsodling. Hon har en yrkesbakgrund som lärare och rådgivare och innehar styrelseuppdrag i bland annat Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet, Svenska Lantmännen och Sveriges Grisproducenter. Hon är ofta anlitad föredragshållare inom området som ledarskap och verksamhetsstyrning i småföretag och hon har verkat för utvecklingen av lantbrukets attraktionskraft och då särskilt synen på personalfrågor.

ELIZABETH BONDE HATZ

(född 1953) är arkitekt SAR/MSA och professor i arkitektur vid KTH. Hon var ordförande i SAR 1992-93 och var en initiativtagarna till Färgfabriken, arena för konst och arkitektur, där hon är styrelseledamot. Intresset för kulturlandskapet och lantbrukets byggnadsstrukturer i förändring ledde till KTH-projektet Geometria Lactis och en plats i LRFs (Lantbrukarnas Riksförbund) Kulturråd. Ett

nystartat forskningsprojekt inom konstnärlig forskning för Vetenskapsrådet handlar om arkitektoniskt nyskapande i befintliga strukturer.

CARL CURMAN

(född 1946) är lantbruksföretagare i Upplands Väsby med inriktning mot bland annat växtodling, nötköttproduktion och skogsbruk. Han är civilekonom och har arbetat inom näringslivet innan han 1989 tog över driften av fädernegården Antuna, som han nu äger och brukar. Han är aktiv inom det lokala näringslivet i hemkommunen genom styrelsearbete i Upplands Väsby Promotion och han har styrelseuppdrag inom Skogs- och Lantarbetsgivareföreningen, Lantbruksveckan och Östra Svealands Jordägareförening.

PER GUSTAV IDIVUOMA

(född 1950) är förbundsordförande för Svenska Samers Riksförbund, en sammanlutning av landets samebyar och sameföreningar. Han arbetar med samiska frågor med tonvikt på rennäring och andra kompletterande näringar. Till vardags deltar han i renskötseln. Den sameby han verkar i ligger näst längst norrut i landet och har sina betesområden på ömse sidor om riksgränsen mellan Sverige och Norge. Han är ledamot i olika statliga utredningar.

MAJ-BRITT JOHANSSON

(född 1955) är professor och prefekt vid institutionen för skoglig marklära vid SLU i Uppsala. Hon har fokuserat sin forskning på mark- och miljöfrågor kopplade till skogsskötselåtgärder och bidragit till att öka förståelsen av viktiga markprocesser, samspelet mellan trädslag och ståndort samt hur vi genom valet av lämpliga skogsskötselmetoder kan nyttja marken på ett uthålligt sätt. Hon har stort intresse för samverkan med det om-

givande samhället och har ett brett kontaktnät med olika myndigheter inom skogs- och miljöområdet.

CARL HENRIC KUYLENSTIERNNA

(född 1946) är jägmästare och idag VD i Stiftelsen Skogssällskapet och dess dotterbolag i Sverige och Lettland. Han är även styrelseledamot i Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet (SLA), Skogforsk och andra stiftelser vars inriktning är utveckling av skogsbruk och naturvård. Han är skogsägare och styrelseledamot i ett antal godsförvaltningar. Han har varit verksam i operativa befattningar i svenska skogsföretag och arbetat internationellt för FAO med flera organisationer i Latinamerika och Sydostasien. Han är även konsul för Slovakien i Göteborg.

CARIN MAGNHAGEN

(född 1953) är professor vid institutionen för vattenbruk vid SLU i Umeå. Hon arbetar med ekologi och beteende hos fisk samt utveckling av nya arter för vattenbruket. Hennes forskning rör inre och yttre faktorer som påverkar inomartsskillnader i beteende och livshistoria hos fisk. Hon har varit ordförande för Centrum för Miljövetenskaplig Forskning (CMF) och engagerat sig i styrelserna för Fisheries Society of the British Isles och Association for the Study of Animal Behaviour.

CARL PIPER

(född 1946) är ansvarig för förvaltningen av Högestad och Christinehof Fideikommiss egendomar med cirka 13 000 hektar skogs- och jordbruksmark. Han är ledamot i bland annat KSLAs miljökommitté, Jordägareförbundets miljöutskott, Länsstyrelsen för Skåne län, Världsnaturfondens (WWF) förtroenderåd, Våtmarksfondens styrelse, styrgruppen för Adellövsskogsprojektet och förtroenderådet i stiftelsen Sveriges Vildnad. År

2000 var han mottagare av Artdatabankens naturvårdspris.

LARS RASK

(född 1946) är professor i medicinsk biokemi vid Uppsala universitet. Han är dekanus för fakulteten för naturresurser och lantbruksvetenskap vid SLU i Uppsala och har en omfattande erfarenhet av det svenska forskningsfinansieringssystemet från ett stort antal uppdrag från stiftelser och forskningsråd, bland annat som huvudsekreterare vid Skogs- och jordbrukets forskningsråd (SJFR). Han har bland annat studerat stärkelsebiosyntesen i potatis, myrosin-glukosinolatssystemet i raps och embryonal genreglering hos växter.

ELISABET SALANDER BJÖRKLUND

(född 1958) är Executive Vice President i Stora Enso, ingår i koncernens ledningsgrupp och är verksam som chef för Wood Supply Europe med ansvar för virkesförsörjningen till koncernens sågverk, massa- och pappersbruk i hela Europa. Dessförinnan ansvarade hon för råvaruförsörjningen i Stora Enso Timber och har också varit VD för Stora Timber AB. Tidigare arbetade hon med virkesfrågor inom dåvarande Domänverket. Hon är styrelseledamot i Clas Ohlson AB och Vägverket samt styrelseordförande i Falu Rödfärg.

MARGARETA STIGSON

(född 1953) är agronom och platschef på SLU i Skara. Hon är även programdirektör för ett av KK-stiftelsens expertkompetensprogram, som riktas mot svensk livsmedels- och bioteknikindustri. Hon har arbetat med kunskapsöverföring och utvecklingsfrågor, både på SLU och som tidigare VD på Agroväst. Hon har även arbetat med frågor om metodutveckling för effektiv näringslivssamverkan mellan akademi och små företag. Hon är delägare i ett lantbruksföretag i Skaraborg med inriktning mot skog och köttproduktion.

KERSTIN SVENNERSTEN-SJAUNJA

(född 1954) är docent och universitetslektor vid institutionen för husdjurens utfodring och vård vid SLU. Hennes forskning har rört mjölkningsteknik, laktationsfysiologi och skötselfrågor för nötkreatur. Hennes kunskaper omfattar också mjölk kvalitet och juverhälsa. Hon har ett internationellt samarbete inom sin forskning och har arbetat med mjölkproduktion i u-länder. Samarbetet med näringen har också varit betydande för forskningen. Utöver verksamheten vid SLU har hon erfarenhet av att arbeta inom större internationella företag samt inom eget familjeföretag.

MAGNUS THOR

(född 1967) är jägmästare och skoglig dr. Han leder forskningsprogrammet Teknik på SkogForsk i Uppsala. Programmets huvudinriktning är teknik, metoder och processer för skogsvård, avverkning, terrängtransport och vidaretransport. Arbetet har dels ett kortsiktigt perspektiv, som innebär rationalisering av dagens system, men också ett långsiktigt perspektiv med bäring på framtidens teknikutveckling. Han är sekreterare i KSLAs kommitté för skoglig teknik och logistik.

TOMAS THURESSON

(född 1963) är skoglig doktor och verksam som skogsskötselchef på Skogsstyrelsen. Han har arbetat på SLU i Umeå och haft konsultuppdrag åt FAO och Världsbanken. På Skogsstyrelsen har han verkat som analytiker och projektledare för Skogliga konsekvensanalyser 1999, Utvärdering av skogspolitikens effekter och en riksskogstaxering i Armenien. Han har arbetat med internationellt skogligt statistikarbete och är medlem i FAOs "Advisory Group for the Global Forest Resources Assessment" samt ledamot i KSLAs skogsskötselkommitté.

BÖRJE WALDEBRING

(född 1946) är VD för Sveriges Fiskevattenägareförbund samt jakt- och viltvårdspolitiskt sakkunnig på LRF. Han har medverkat i flera statliga utredningar, är ledamot i Viltkadecenters styrelse och i Naturvårdsverkets centrala rovdjursråd, expert i Jakt- och fiskerättsutredningen samt ledamot i Fiskeriverkets rådgivande organ för vattenbruks-, fritidsfiske- och fiskeresursfrågor. Han har erfarenhet av att arbeta med naturresursfrågor och är även delägare i en gård med spannmåls- och köttdjursproduktion.

Utländska ledamöter

JOHN A PICKETT, STORBRITANNIEN

(född 1945) är chef för en forskningsenhet vid Rothamsted Experimental Station som utvecklat en insekticidgrupp, som har sin kemiska förlaga i naturligt förekommande insekticida substanser i växter. Han har bland annat fokuserat på säkerhetsaspekter på transgena växter.

DAVID P RICHARDSON, STORBRITANNIEN

(född 1946) är verksam som oberoende vetenskaplig konsult. Han har under många år varit drivande för att få fram branschövergripande överenskommelser som baseras på vetenskapliga fakta för hantering av hälsopåståenden i marknadsföringen av functional foods.

ANNA KAJUMULO TIBAIJUKA, TANZANIA

(född 1950) är VD för FNs Human Settlement Programme (HABITAT) i Nairobi och en av de biträdande generalsekreterarna inom FN. Hon är specialiserad mot landsbygdsekonomi, frågor som rör internationell utveckling, handel, kvinnors rättigheter och bostäder.

JAANA HUSU-KALLIO, FINLAND

(född 1959) är biträdande generaldirektör för EU-kommissionens generaldirektorat för häl-

so- och konsumentfrågor (DG SACO) med särskilt ansvar för livsmedelsområdet, inklusive hela produktionskedjan inom djur- och växtområdet i alla dess aspekter.

HOLGER KIRCHMANN, TYSKLAND

(född 1953) är professor i växtnäringslära vid institutionen för markvetenskap vid SLU i Uppsala och befordringsprofessor i markvård med inriktning mot uthållighet i relation till brukning och förorening. I sin verksamhet har han fokuserat på miljöfrågor.

VICTOR VILLALOBOS ARÁMBULA, MEXICO

(född 1950) är växtgenetiker och idag ansvarig för internationella frågor och relationer vid Mexicos jordbruksministerium. Han har haft olika framträdande poster inom forskning, forskningsadministration och politik, både internationellt och i Mexico.

BO B BORGSTRÖM, FINLAND

(född 1942) är VD för Moelven industrier i Norge. Han har länge varit tongivande inom den europeiska trämekaniska industrin och har flera internationella uppdrag, bland annat i CEI-Bois som är paraplyorganisationen för Europas trämekaniska industri.

CHRISTOPHER PRINS, STORBRITANNIEN

(född 1949) är biträdande direktör vid FNs ekonomiska kommission för Europa. Han har mångårig erfarenhet av det internationella skogligen arbetet inom FNs ram. Han har bland annat aktivt deltagit i utvecklingen på det skogligen statistiska området.

Avlidna ledamöter

Från och med verksamhetsberättelsen för 2004 har hanteringen av nekrologer över avlidna ledamöter ändrats. Beslutet har tagits av akademikollegiet (Akk. 4/2004).

I verksamhetsberättelserna publiceras i fortsättningen endast en förteckning över avlidna ledamöter med namn, avdelning, invalsåret och datum för dödsfallet. Vartannat år publiceras istället en egen skrift, som kommer

att innehålla utförliga nekrologer samt fotografier så långt det är möjligt. Inom varje avdelning kommer att utses en ledamot som under en fyraårsperiod är ansvarig för att nekrologer inom den egna avdelningen tas fram. Avdelningen för de areella näringarnas historia (ANH) ansvarar för texten och den slutliga utformningen av nekrologerna och utgivningen av skriften.

Följande ledamöter har avlidit under verksamhetsåret 2004:

Bengt Andersson, invald i Jordbruksavdelningen 1983, avled den 22 april 2004.

Sigvard S Andersson, invald i Jordbruksavdelningen 1966, avled den 22 december 2004.

Sven-Olof Andersson, invald i Skogsavdelningen 1966, avled den 14 februari 2004.

Sixten Bäckström, invald i Skogsavdelningen 1969, avled den 12 november 2004.

Lennart Christoffersson, invald i Skogsavdelningen 1968, avled den 11 maj 2004.

Sven Dyrendahl, invald i Jordbruksavdelningen 1964, avled den 24 augusti 2004.

Hans Ekelund, invald i Skogsavdelningen 1991, avled den 18 mars 2004.

Börje Ericson, invald i Skogsavdelningen 1971, avled den 16 december 2004.

Gunny Larsson, invald i Jordbruksavdelningen 1981, avled den 8 maj 2004.

Arvid Wachtmeister, invald i Jordbruksavdelningen 1975, avled den 11 maj 2004.

Enheten för de areella näringarnas historia

Biblioteket och arkivet

Till Enheten för de Areella Näringarnas Historia (ANH) hör bibliotek och arkiv. Biblioteket är specialiserat på skogs- och lantbrukshistorisk litteratur i vid, tvärvetenskaplig mening. Verksamheten riktar sig främst till forskare i skogs- och lantbrukshistoria på alla nivåer. ANH och biblioteket har presenterats för en rad olika grupper – universitetsstudier, släktforskare, trädgårdshistoriker, journalister med flera. Utbildning i bibliotekskunskap har även skett för studerande i agrarhistoria.

Från Institutet för jordbruks- och miljöteknik (JTI) har som gåva överlämnats professor Nils Berglunds samling av småskrifter rörande lantbrukmekanisering (ca 1920–70), liksom ett större antal äldre monografier i detta ämne. Skrifterna har ordnats och förtecknats. En annan större bokgåva med äldre böcker om jordbruk kommer från Malmöhus läns hushållningssällskap. Ytterligare bokgåvor, bestående av litteratur om lantbrukskooperationen, har kommit från redaktör Stig Ostermans efterlevande. Till arkivet har skänkts förre akademisekreteraren Robert Torssells dagböcker från hans tid som sekreterare 1944–59.

Förteckningar över bibliotekets in plano-, plansch- och kartmaterial har färdigställts och kommer att göras tillgängliga på hemsidan första kvartalet 2005. En förteckning har påbörjats över handskrifter i arkivet. Om- och nybindning har gjorts av ett hundratal volymer bland annat från bibliotekets äldre samling (böcker tryckta före 1850) och från Bröndegaards samling.

I arkivet har under 2004 installerats en klimatanläggning, vilket innebär att temperatur- och fuktnivåer nu kan stabiliseras och på

lämpligt sätt anpassas till arkivalier och till de böcker som ingår i äldre samlingen.

Akademiens historiska matrikel

Arbete har pågått med akademiens historiska matrikel. Den förtecknar samtliga ledamöter från 1812 fram till och med 2004, sammanlagt 2 480 personer. Matrikeln innehåller korta biografiska notiser med vikt lagd på relevans för akademiens områden. Varje post har också utförliga referenser för vidare forskning. Matrikeln kommer under hösten 2005 att publiceras i en tryckt version och som en sökbar databas på CD-rom.

Historiska projekt

I november var det femton år sedan beslut togs att biblioteket skulle få sin nuvarande historiska inriktning. Det var även 15 år sedan Skogs- och lantbrukshistoriska seminarier serien inleddes och nu utkom den artonde och sista volymen i serien ”Skrifter om Skogs- och Lantbrukshistoria”. Samtidigt tioårsjubilerade den agrarhistoriska professur som innehas av Janken Myrdal och som bekostats av C.F. Lundströms stiftelse.

Ett projekt påbörjades under 2004 om akademiens donator A.W. Bergsten. År 2005 är det 150 år sedan han föddes, vilket kommer att uppmärksammas med skrifter om Enaforsholm och om Bergstens liv och verksamhet som fotograf.

Under 2004 har ett antal fleråriga historiska projekt också avslutats och manus har inlämnats till ANH för utgivning. Projekten har behandlat hankgårdsgårdarnas historia, skogsbruk i Norrland åren 1940–90, Veterinärinrättningen i Stockholm, lantbruket i Bjärebygden under 1700- och 1800-talen, jordbrukets kooperationshistoria samt odlings-

landskap och uthålligt jordbruk.

Vissa av bidragen har även givits ut under året i SOLMED-serien (Skogs- och Lantbrukshistoriska meddelanden). Såsom tidigare har väsentliga tillskott till finansiering av utgivningen kommit från ett flertal fonder och stiftelser, däribland Kungl. Patriotiska Sällskapet, Marcus & Amalia Wallenbergs minnesfond, Letterstedtska föreningen, C.F. Lundströms stiftelse, Gustav VI Adolfs fond för svensk kultur, Magn. Bergvalls stiftelse och Formas.

ANHs hemsida

Hemsidan har en viktig funktion för att stimulera forskning inom enhetens områden. Målsättningen är att tillhandahålla olika resurser och verktyg som kan underlätta forskningsarbetet. Under 2004 har viktiga texter som är svåråtkomliga för forskningen skannats och publicerats. Sammanlagt finns ett trettiotal dokument att ladda ned, till exempel sakregistret till "Tidskrift för skogshushållning 1873-1897" och hundraårsregistret till KSLAT.

Pågående historiska projekt presenteras liksom en komplett förteckning över utgivna historiska böcker och skrifter som är tillgängliga. Dessa kan utan kostnad beställas av akademiens ledamöter. Beståndet av planscher och kartor har inventerats och förteckningen återfinns på hemsidan tillsammans med en lista över titlar med stort format – liggfolio. Ett annat tillskott är sjösättningen av Atlas 1900, en digital version av Moritz Fraenckels kartverk "Sveriges jordbruk vid 1900-talets början". Man kan där bläddra i kartboken på en webbsida och ladda ned statistiskt underlag.

Brøndegaard-projektet

Den av den danske etnobotanikern Vagn J. Brøndegaard förvärvade boksamlingen har genomgått en omfattande bearbetning.

Samlingen är nu tillgänglig för forskare och andra besökare. Cirka 500 titlar har köpts in och 200 har tillkommit genom överföring till Brøndegaardssamlingen från det vanliga bibliotekets bestånd. Drygt 30 tyska artiklar av Brøndegaard har skannats in och publicerats på hemsidan tillsammans med ämnesord. Bland artiklarna märks till exempel "Landwirtschaft mit Metallpflanzen" och "Holzschlag und Mondphasen - Aberglaube oder Volksweisheit?".

Akademien har förvärvat rättigheterna till Brøndegaards publicering. Arbetet med att på nytt ge ut ett antal av hans viktigaste vetenskapliga artiklar på danska har påbörjats. Dessa kommer att publiceras i en samlingsvolym tillsammans med hans bibliografi som också är under utarbetande. En serie etnobotaniska symposier är under planering.

Publicerings- och informationsverksamheten

Akademien vill göra sammankomster, konferenser, seminarier och andra aktiviteter ännu mer tillgängliga för intressenter utanför Stockholmsområdet. Även under 2004 har akademien utnyttjat möjligheten till videokonferenser. Massmediakontakterna fortsätter att utvecklas och journalister inbjuds fortlopande till de olika aktiviteter som akademien arrangerar.

Den nya layouten på tidningarna **KSLA-Nytt** och **KSLA News** har fått ett bra mottagande. På akademiens **hemsida** (www.ksla.se) publiceras fortlöpande aktuell information om akademiens aktiviteter. Sammanfattningar från tidigare sammankomster, konferenser och seminarier kan läsas på hemsidan. Informationen på engelska har också utvecklats. Antalet besökare varierar mellan cirka 10 000 och 12 000 per månad.

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens Tidskrift (KSLAT) utges antingen i tryckt form eller enbart som en nedladdningsbar fil på akademiens hemsida. Under 2004 har tidskriften utkommit med följande nummer (nummer markerade med * är enbart publicerade som nedladdningsbara filer på akademiens hemsida www.ksla.se):

- Nr 1 Ecosystem services in European agriculture – theory and practice
- Nr 2 Vad gör vi när vi inte vet? *
- Nr 3 Ekologiskt Forum mönstrar köttet och marknaden *
- Nr 4 Jordbruk – ekologi – samhälle Finns en genuin konflikt mellan hållbarhet och lönsamhet?
- Nr 5 LBU-programmet, skogen och landsbygden *
- Nr 6 Framtida forskning inom den gröna sektorn *
- Nr 7 Ekologisk produktion med miljönytta *
- Nr 8 Har jord- och skogsbruk en roll i framtidens kultur? *
- Nr 9 Aktuella trämekaniska alternativ *
- Nr 10 Mat för livet eller dödlig diet? *
- Nr 11 Akademiens verksamhetsberättelse 2003
- Nr 12 Kvävehushållning och kväveförluster – förbättringsmöjligheter i praktiskt jordbruk
- Nr 13 Sigvard Andersson – En nyskapande forskar- och lärargärning i markfysik
- Nr 14 Vem köper biologisk mångfald? *
- Nr 15 Svenskt jordbruk i EU-25 *
- Nr 16 Vad är tvivelaktigt med vattenorganisationens direktiv? *
- Nr 17 Behövs en tredje aktionsplan för ekologisk produktion? *
- Nr 18 Climate change and forestry in Sweden – a literature review
- Nr 19 Ska vi ha någon livsmedelsproduktion i Sverige i framtiden?
- Nr 20 Ekologiska ägg, tack! Vilket eko ger eko i hönsgården? *
- Nr 21 Översyn av Miljö- och landsbygdsprogrammet 2000-2006 *
- Nr 22 För mycket och för litet – barn och lantbruk i Sverige och i världen *
- Nr 23 Odlingen, Naturen och Människan
- Nr 24 Så blev MTR - hur blir det med lönsamhet och konkurrenskraft i det svenska jordbruket? *
- Nr 25 New serious infectious diseases - recent history and current status *
- Nr 26 Lantbrukets tillförsel av fosfor och kväve till vattenmiljön - vad har hänt, vad vet vi och vad måste göras? *
- Nr 27 Mat för livet 2025 - unga forskares visioner om framtidens livsmedel *

Övriga trycksaker

Annat tryckt material som utkommit under året:

Fiskar och fiske i Sverige (KSLAs kommitté för fiske och vattenbruk)

Maten och folkhälsan (KSLAs kommitté för mat, hälsa och ekonomi)

Lessons Learnt on Sustainable Forest Management in Africa (KSLAs kommitté för internationella skogsfrågor)

Enheten för de Areella Näringarnas Historia (ANH) har riktat sin information till bland andra geografi- och historielärare med erbjudande om gratisexemplar av Atlas 1900. I samband med utgivningen av "Jordbrukarnas kooperativa föreningar" (SOLMED nr 32) gjordes en särskild aktivitet med särskilt inbjudna där projektet presenterades.

"Från byatjur till genteknik" (SOLMED nr 30) har anmälts i olika nordiska tidskrifter och en artikel i "Jordbrukarnas kooperativa föreningar" (SOLMED nr 32) ledde till en debatt i lantbrukspressen. Annonsering om böckerna har gjorts i facktidskrifter för skilda målgrupper, bland andra i Populär Historia, Bygd & Natur och Riksantikvarieämbetets Kulturmiljövård.

Litteratur om skogs- och lantbrukshistoria

ANH har under 2004 utgivit:

Skogs- och Lantbrukshistoriska meddelanden (SOLMED):

Nr 30 FRÅN BYATJUR TILL GENTEKNIK En agrar- och vetenskapshistorisk studie av utvecklingen av svensk husdjursavel och husdjursgenetik under 1900-talet.

Av Jan Rendel.

Nr 31 HÄGNADERNAS ROLL FÖR JORDBRUKET OCH BYALAGET 1640–1900.

Av Örjan Kardell.

Nr 32 JORDBRUKARNAS KOOPERATIVA FÖRENINGAR och intresseorganisationer i ett historiskt perspektiv. Redaktör: Reine Rydén

Miscellanea (Småskrifter)

Nr 5. ATLAS 1900 –Handledning till en digital atlas över jordbruket kring år 1900. Av Ulf Jansson.

Enaforsholm och Barksätter

Enaforsholm

Gästbeläggningen vid akademiens fjällegendom Enaforsholm har under 2004 varit ungefär densamma som 2003 efter att föregående år ha utvecklats positivt. Antalet gästnätter är cirka 2 700. Målet är att nå 3 000 gästnätter. En ny trend är att bokningarna sker mycket sent i förhållande till den tidsperiod man önskar boka.

Den tidigare gjorda planeringen ledde till att en offertförfrågan för renovering av källarutrymmena, med bland annat ny dusch- och bastuavdelning, gjordes under sommaren. Tyvärr visade sig intresset att ge in anbud vara mycket svagt, och prisnivåerna på de an-

bud som inkom låg högt eller mycket högt. Därför har detta projekt skjutits upp till en lämpligare tidpunkt. Under tiden har en lång rad mindre förbättringar gjorts både när det gäller inredning och rutiner kring bland annat marknadsföring, bokning, gästers ankomst, vistelse och avresa med mera.

Enaforsholmskursen genomfördes under bra väderförhållanden sista veckan i juli med ett 25-tal deltagare. I augusti arrangerades akademiens "Sommarbildning" för tredje året i rad. Denna gång var temat "Naturens läkande kraft". Verksamheten och planeringen vid Enaforsholm leds av Enaforsholmsnämnden som tillsatts av akademikollegiet.

Enaforsholm i vinterskrud.

Enaforsholm i sommarskrud.

Barksätter

Förvaltningen och driften vid Barksätter har som tidigare handhåfts av en av akademi-kollegiet tillsatt styrelse för Stiftelsen Mary Francke-Gustafsons donation Barksätters egendom. Det operativa driftsledaransvaret, inklusive skogsbruket, jordbruket och fastighetsdriften utövas av Linköpings Skogstjänst AB.

Inom skogsbruket har utförts sedvanlig avverkning, röjning och nyplantering. Skogsbruket följer i väsentliga delar ”Grön skogsbruksplan” som upprättades 2000 och fortlöpande uppdateras. Jordbruket är idag helt omställt till ekologisk produktion enligt KRAVs regler och drivs som ett sidoarrende av aktiva lantbrukare på en grannfastighet.

Barksätterstyrelsen har under året tagit initiativ till att undersöka om det finns förutsättningar för att försöksmässigt pröva teknik och metoder för att gödsla med kalkammonsalpeter, reviderat slam och aska.

Barksätters egendom utanför Katrineholm.

Styrande organ och personal

Akademiens högsta beslutande organ är akademien in pleno. Under detta fattas beslut av akademikollegiet.

Akademikollegiet

Akademikollegiet har år 2004 bestått av följande ledamöter:

Mårten Carlsson, preses
Jan-Åke Lundén, vice preses
Bruno Nilsson, akademiens sekreterare och VD

Från akademiens allmänna avdelning:

Åsa Elfström, avdelningsordförande
Gert Göransson
Per Wramner
Annika Åhnberg

Från akademiens jordbruksavdelning:

Per-Åke Sahlberg, avdelningsordförande
Birgitta Danell
Marie-Louise Danielsson-Tham
Lars Törner

Från akademiens skogsavdelning:

Jan Sandström, avdelningsordförande
Jan Fryk
Pelle Gemmel
Bo Wallin

Presidiet

Under akademikollegiet handhas löpande beslut av akademiens presidium, som under år 2004 haft följande sammansättning:

Mårten Carlsson, preses
Jan-Åke Lundén, vice preses
Bruno Nilsson, akademiens sekreterare och VD

Personal

Akademiens kansli har under hela eller delar av år 2004 haft 17 årsanställda:

Gunilla Agerlid, redaktör

Agnetha Alriksson, akademiråd

Anette Amnegren, akademikamrer

Ann-Mari Aschan, sekreterare

Keiko Blesserholt, assistent

Bo Carlestål, akademijägmästare

Anders Fredholm, informationschef

Kerstin Hideborn Alm, kommunikatör

Karin Höök, akademiagronom

Lars Ljunggren, chefsbibliotekarie

Jimmy Lyhagen, bibliotekarie

Bruno Nilsson, akademiens sekreterare & VD

Christina Rabenius, assistent

Helle Rosencrantz, sekreterare

Joachim Siöcrona, bibliotekarie

Roland Svensson, serviceansvarig

Per Thunström, assistent

Ekonomi och förvaltning

Akademiens verksamhet finansieras till allra största delen av avkastningen från akademiens förmögenhet och kapitalet i de stiftelser som har till akademien anknuten förvaltning. Utvecklingen på de finansiella marknaderna var fluktuerande i början av året, men en viss vändning uppåt på aktiemarknaden skedde under senare delen av året. Som framgår av tabell 1–6 har den ekonomiska förvaltningen lyckats generera en förhållandevis god direktavkastning på kapitalet parallellt med en tillfredsställande värdetillväxt, så att verksamhetens volym 2004 har kunnat hållas i nivå med tidigare år. Dock har resultatet blivit -3.2 miljoner kronor.

Kapitalet är uppdelat i tre grupper:

- Huvudförvaltningen med akademiens egen förmögenhet. Här redovisas akademiens verksamhet.
- Gemensamt förvaldade stiftelser. Dessa stiftelser har till akademien anknuten förvaltning och deras kapital är samförvaltad. Kapitalförändring samt avkastning fördelas ut på respektive stiftelse efter varje stiftelses andel av det gemensamma kapitalet. Samtliga stiftelser avger egen årsredovisning.
- Stiftelsen Carl Fredrik von Horns fond har också till akademien anknuten förvaltning men förvaltas separat enligt dess särskilda donationsbestämmelser. Stiftelsen avger egen årsredovisning.

Varje stiftelse har av donator fastställda bestämmelser för hur avkastningen ska användas. Gemensamt för de cirka fyrtioåttio stiftelser som har till akademien anknuten förvaltning är dock att deras ändamål i huvudsak är att främja vetenskaplig forskning och utveckling inom de areella näringarna.

De kapitaltillgångar som tillhör akademien, eller de stiftelser akademien förvaltar,

är investerade i svenska och utländska aktier eller aktiefonder, obligationer och bankcertifikat. Tillgångarna är deponerade i FöreningsSparbanken, Fischer och Partners fondkommission, Skandinaviska Enskilda Banken, Svenska Handelsbanken samt en del direkt i utländska fondförvaltningsbolag via svenska kapitalförvaltningsbolag.

Kapitalförvaltningens resultat har mätts genom att jämföra ingående och utgående värden, justerat för uttag till verksamhet och anslag till destinatarer, med ett jämförelseindex (Benchmark). Detta jämförelseindex har beräknats genom att portföljernas relativa innehav av olika tillgångsslag vägts in. Som vikt har använts portföljernas fördelning mellan svenska aktier, utländska aktier och räntebärande innehav. Affärsvärldens generalindex (AFGX) viktas med den enskilda portföljens procentuella innehav av svenska aktier, Morgan & Stanley Capital International World Index (MSCIWorld) viktas med portföljens procentuella innehav av utländska aktier och Stockholmsbörsens index för korta räntebärande papper (OMRXT-bill) viktas med portföljens procentuella innehav av räntebärande tillgångar.

Detta har gett till resultat att akademikapitalet har förändrats +11.7 % (jämförelseindex +11.9 %), gemensamt förvaldade stiftelsers kapital har förändrats +11.1 % (jämförelseindex +12.2 %) och kapitalet i stiftelsen Carl Fredrik von Horns fond har förändrats + 5.7 % (jämförelseindex +12.8 %). Totalt för den sammantagna förvaltningen är resultatet +9.9 %, att jämföra med jämförelseindex +12.3 %. Avvikelsen mot index förklaras till stor del av utvecklingen i Stiftelsen Carl Fredrik von Horns fond med sina speciella krav på placeringar som detta år varit ofördelaktigt (förra

året slogs jämförelseindex dock med 33.9 procentenheter).

Nedskrivning av de finansiella anläggningstillgångarna gjordes 2002 i de fall den värdenedgång som inträffat beräknades vara bestående. Då akademien tillämnar en långsiktig placeringsfilosofi så avses med bestående värdenedgång sådan nedgång som beräknas kvarstå efter fem år. Individuell bedömning av varje placering gjordes, och nedskrivning skedde med belopp varmed anskaffningsvärdet översteg det beräknade värdet på fem års sikt. Under 2004 har, som tidigare nämnts, en viss återhämtning skett på aktiemarknaden. Därför har ytterligare nedskrivningar inte gjorts under året. Den 31 december 2004 är de finansiella anläggningstillgångarnas bokförda värde 94.4 miljoner kronor och marknadsvärdet 96.4 miljoner kronor.

Finansiell riskstyrning

Enligt tillämpad placeringspolicy ska förmögenheten placeras i tillgångar som ger betryggande säkerhet och gynnar långsiktig real tillväxt av kapitalet samt en god årlig avkastning. Riskspridning säkerställs genom att reglerna i placeringsföreskrifterna anger begränsningar för olika typer av placeringar. Placeringsföreskrifterna innehåller till exempel regler för fördelning mellan räntebärande och aktierelaterade placeringar och för storleken av placeringar i enskilt värdepapper. Totalt innehåller föreskrifterna ett tjugotal kvantitativa regler. Därtill finns det även ett antal kvalitativa regler i föreskrifterna såsom övergripande förvaltningsprinciper, mål för förvaltningen, etiska och miljömässiga hänsyn.

Förväntad framtida utveckling

Inför 2005 gör ekonominämnd och akademi-kollegium den bedömningen att akademiens kostnadsmassa måste minskas för att långsiktigt få en balans mellan intäkter och kost-

nader. Även möjligheterna till ökade intäkter ska ses över det kommande året.

Fastigheterna Barksätter och Enaforsholm

Stiftelsen Mary Francke-Gustafsons donation, Barksätters egendom, äger fastigheten Barksätter 2:18. Stiftelsen har till akademien anknuten förvaltning. Verksamheten vid Barksätters egendom framgår av egen årsredovisning, se tabell 7 och 8. Intäkterna, i huvudsak från skogsavverkning samt arrenden och hyror, uppgår till 1 036 kkr (1 090 kkr). Under år 2004 blev resultatet -89 kkr (158 kkr).

Stiftelsen A. W. Bergstens donationsfond har till akademien anknuten förvaltning. Stiftelsen avlämnar egen årsredovisning. Den fastighet som stiftelsen äger i Åre kommun, Enaforsholm, nyttjas som friluftsgård. Årets resultat blev -882 kkr (-1 065 kkr).

Tabell 1.

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Resultaträkning (kr)

	2004	2003
INTÄKTER		
Utdelning aktier	3 247 222	4 119 567
Räntor	1 982 727	2 555 035
Premier optioner	407 162	744 559
	5 637 111	7 419 161
Projektverksamhet, anslag totalt erhållet under året	6 705 699	12 035 173
Projektverksamhet, förändring reserv ej förbrukade intäkter	1 615 898	-3 345 023
Övriga anslag	8 796 970	10 667 568
Övriga verksamhetsintäkter	2 897 126	3 214 225
	20 015 693	22 571 943
Summa intäkter	25 652 804	29 991 104
KOSTNADER		
Projektverksamhet	-10 612 848	-11 360 975
Konferenser, seminarier	-3 467 775	-3 430 078
Stiftelseförvaltning	-2 622 420	-2 506 554
Publikationer	-1 907 855	-1 689 970
Biblioteksverksamhet	-2 340 308	-2 152 705
Information, omvärldskontakter	-2 101 996	-2 489 417
Avdelningsverksamhet	-2 362 833	-2 295 899
Nämnder, utskott, kommittéer	-4 324 325	-4 570 731
Sammankomster	-1 212 687	-1 412 293
Summa kostnader	-30 953 046	-31 908 623
VERKSAMHETSRESULTAT	-5 300 242	-1 917 519
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR		
Realisationsresultat	2 147 328	-5 258 760
Återförd nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	0	2 781 423
	2 147 328	-2 477 337
ÅRETS RESULTAT	-3 152 914	-4 394 856

Tabell 2.

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Balansräkning (kr)

	2004-12-31	2003-12-31
TILLGÅNGAR		
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>		
Byggnader och mark	1	1
Inventarier	559 125	783 456
	559 126	783 457
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>		
Aktier	64 122 479	54 527 372
Obligationer	22 593 302	33 423 347
Certifikat	997 587	3 983 870
	87 713 368	91 934 589
Summa anläggningstillgångar	88 272 494	92 718 046
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
<i>Varulager</i>		
Jetonger m m	68 790	71 090
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Kundfordringar	24 137	30 829
Övriga fordringar	650 431	40 284
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 143 618	1 646 988
	1 818 186	1 718 101
<i>Kassa och bank</i>	9 369 307	9 303 726
Summa omsättningstillgångar	11 256 283	11 092 917
SUMMA TILLGÅNGAR	99 528 777	103 810 963

forts. Tabell 2. Balansräkning KSLA		
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
EGET KAPITAL		
Bundet eget kapital	13 367 097	13 327 115
Fritt eget kapital	76 563 474	79 756 370
Summa eget kapital	89 930 571	93 083 485
LÅNGFRISTIGA SKULDER		
Pågående projekt	5 146 507	6 762 405
Summa långfristiga skulder	5 146 507	6 762 405
KORTFRISTIGA SKULDER		
Leverantörsskulder	1 197 958	1 180 498
Övriga skulder	394 918	1 202 314
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 858 823	1 582 261
Summa kortfristiga skulder	4 451 699	3 965 073
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	99 528 777	103 810 963
POSTER INOM LINJEN		
STÄLLDA SÄKERHETER, BOKFÖRT VÄRDE PÅ AKTIER FÖR VILKA KÖPTIONER UTFÄRDATS	Inga	9 233 346
ANSVARSFÖRBINDELSER	Inga	Inga

Tabell 3.

GEMENSAMT FÖRVALTADE STIFTELSE MED TILL KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN ANKNUTEN FÖRVALTNING

Resultaträkning (kr)

	2004	2003
STIFTELSESNAS INTÄKTER		
<i>Resultat från värdepapper som är anläggningstillgångar</i>		
Utdelning på aktier och andelar	11 898 816	9 953 828
Ränteintäkter	4 156 279	5 061 887
Premier optioner	1 141 211	1 358 850
	17 196 306	16 374 565
<i>Fastighetsintäkter</i>	266 390	269 288
	17 462 696	16 643 853
STIFTELSESNAS KOSTNADER		
<i>Kapitalkostnader</i>		
Förvaltningskostnader	-1 654 263	-1 590 303
Övriga externa kostnader	-131 629	-94 904
	-1 785 892	-1 685 207
<i>Fastighetskostnader</i>	-1 148 479	-1 334 166
	-2 934 371	-3 019 373
FÖRVALTNINGSRESULTAT	14 528 325	13 624 480
Realisationsresultat	-2 572 328	-8 062 875
Återförd nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	2 574 614	4 889 650
ÅRETS RESULTAT	14 530 611	10 451 255

Tabell 4.

**GEMENSAMT FÖRVALTADE STIFTELSE MED TILL KUNGL.
SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN ANKNUTEN FÖRVALTNING**

Balansräkning (kr)

	2004-12-31	2003-12-31
TILLGÅNGAR		
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>		
Byggnader och mark	1 037 777	1 082 246
Inventarier	264 049	5 465
	1 301 826	1 087 711
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>		
Aktier	198 718 797	189 265 726
Obligationer	77 165 117	77 379 532
Certifikat	6 967 211	17 936 010
	282 851 125	284 581 268
Summa anläggningstillgångar	284 152 951	285 668 979
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Övriga fordringar	25 389	51 735
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 225 965	1 682 501
	1 251 354	1 734 236
<i>Kassa och bank</i>	15 823 495	10 941 033
Summa omsättningstillgångar	17 074 849	12 675 269
SUMMA TILLGÅNGAR	301 227 800	298 344 248

forts. Tabell 4 Balansräkning Gemensamt förvaltade stiftelser		
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
EGET KAPITAL		
Bundet eget kapital	270 986 810	268 833 076
Fritt eget kapital	25 578 616	24 373 515
Summa eget kapital	296 565 426	293 206 591
KORTFRISTIGA SKULDER		
Leverantörsskulder	101 834	69 537
Beviljade, ej utbetalda anslag	4 549 718	5 058 800
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10 822	9 320
Summa kortfristiga skulder	4 662 374	5 137 657
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	301 227 800	298 344 248
POSTER INOM LINJEN		
STÄLLDA SÄKERHETER, BOKFÖRT VÄRDE PÅ AKTIER FÖR VILKA KÖPTIONER UTFÄRDATS	12 227 084	15 672 811
ANSVARSFÖRBINDELSER	Inga	Inga

Tabell 5.

STIFTELSEN CARL-FREDRIK VON HORNS FOND

Resultaträkning (kr)

	2004	2003
STIFTELSENS INTÄKTER		
<i>Resultat från värdepapper som är anläggningstillgångar</i>		
Utdelning på aktier och andelar	4 563 456	3 821 581
Ränteintäkter	1 505 147	1 657 137
Premier optioner	673 550	703 246
	6 742 153	6 181 964
STIFTELSENS KOSTNADER		
Förvaltningskostnader	-606 794	-556 377
Övriga externa kostnader	-12 610	-7 460
	-619 404	-563 837
FÖRVALTNINGSRESULTAT	6 122 749	5 618 127
Realisationsresultat	-1 020 861	1 140 555
Återförd nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	752 519	3 199 640
REDOVISAT ÅRSRESULTAT	5 854 407	9 958 322

Tabell 6.

STIFTELSEN CARL-FREDRIK VON HORNS FOND

Balansräkning (kr)

	2004-12-31	2003-12-31
TILLGÅNGAR		
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>		
Aktier	74 247 525	68 728 423
Obligationer	26 480 111	26 390 708
Certifikat	3 992 201	2 989 980
Summa anläggningstillgångar	104 719 837	98 109 111
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
<i>Fordringar</i>		
Upplupna ränteintäkter	393 871	416 656
	393 871	416 656
<i>Kassa och bank</i>	6 639 535	9 871 020
Summa omsättningstillgångar	7 033 406	10 287 676
SUMMA TILLGÅNGAR	111 753 243	108 396 787

forts. Tabell 6. Balansräkning C-F von Horns Fond		
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
EGET KAPITAL		
Bundet eget kapital	99 108 043	98 027 954
Fritt eget kapital	9 696 816	7 873 278
Summa eget kapital	108 804 859	105 901 232
KORTFRISTIGA SKULDER		
Beviljade ej utbetalda anslag	2 341 590	1 939 178
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	606 794	556 377
Summa kortfristiga skulder	2 948 384	2 495 555
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	111 753 243	108 396 787
POSTER INOM LINJEN		
STÄLLDA SÄKERHETER, BOKFÖRT VÄRDE PÅ AKTIER FÖR VILKA KÖPTIONER UTFÄRDATS	6 670 102	4 434 974
ANSVARSFÖRBINDELSER	Inga	Inga

Tabell 7.

**STIFTELSEN MARY FRANCKE-GUSTAFSONS DONATION
BARKSÄTTERS EGENDOM**

Resultaträkning (kr)

	2004	2003
Fastighetsförvaltning	1 036 481	1 089 813
	1 036 481	1 089 813
KOSTNADER FASTIGHETFÖRVALTNING		
Avverkning	-203 533	-116 003
Skogsvård	-101 478	-61 355
Fastighetskostnader	-346 520	-427 717
Kostnader markanläggningar	-278 930	-59 668
Övriga externa kostnader	-87 915	-90 293
Personalkostnader	-74 556	-74 556
Av/nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-18 543	-21 968
RÖRELSERESULTAT	-74 994	238 253
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA POSTER		
Ränteintäkter och liknande resultatposter	13 677	19 364
Räntekostnader och liknande resultatposter	-27 997	-38 194
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-89 314	219 423
RESULTAT FÖRE SKATT	-89 314	219 423
Skatt på årets resultat	-	-61 455
ÅRETS RESULTAT	-89 313	157 969

Tabell 8.

**STIFTELSEN MARY FRANCKE-GUSTAFSONS DONATION
BARKSÄTTERS EGENDOM**

Balansräkning (kr)

	2004-12-31	2003-12-31
TILLGÅNGAR		
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>		
Byggnader och mark	3 987 791	4 001 995
Inventarier, verktyg och installationer	6 540	10 879
	3 994 331	4 012 874
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>		
Insatskapital Landshypotek	33 845	32 309
	33 845	32 309
Summa anläggningstillgångar	4 028 176	4 045 183
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Övriga fordringar	17 976	22 554
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	6 727	6 642
	24 703	29 196
<i>Kassa och bank</i>		
	388 660	581 439
Summa omsättningstillgångar	413 363	610 635
SUMMA TILLGÅNGAR	4 441 539	4 655 818

forts. Tabell 8. Balansräkning Mary Francke-Gustafsons donation Barksätters egendom		
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
EGET KAPITAL		
<i>Bundet eget kapital</i>		
Donationskapital	2 766 819	2 766 819
	2 766 819	2 766 819
<i>Fritt eget kapital</i>		
Balanserad vinst eller förlust	993 587	835 618
Årets resultat	-89 313	157 969
	904 274	993 587
Summa eget kapital	3 671 093	3 760 406
LÅNGFRISTIGA SKULDER		
Övriga skulder till kreditinstitut	604 005	658 216
Summa långfristiga skulder	604 005	658 216
KORTFRISTIGA SKULDER		
Leverantörsskulder	39 169	104 539
Skatteskulder	57 660	61 455
Övriga skulder	1 146	1 166
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	68 466	70 036
Summa kortfristiga skulder	166 441	237 196
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	4 441 539	4 655 818
STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		
<i>Panter och säkerheter för egna skulder</i>		
Fastighetsinteckningar	1 370 000	1 370 000
Summa	1 370 000	1 370 000
<i>Ansvarsförbindelser</i>	Inga	Inga

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien
Drottninggatan 95 B
Box 6806, 113 86 Stockholm
tel 08-54 54 77 00, fax 08-54 54 77 10
www.ksla.se, akademien@ksla.se

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) är en mötesplats för den gröna sektorn. Akademien är en fri och oberoende nätverksorganisation som arbetar med frågor om jordbruk, trädgårdsbruk, livsmedel, skog och skogsprodukter, fiske, jakt och vattenbruk, miljö och naturresurser samt skogs- och lantbrukshistoria. Vi arbetar med frågor som berör alla och som intresserar många!